

Wielkopolski Raport Ornitologiczny nr 3. Podsumowanie roku 2011

Przemysław Żurawlew, Michał Radziszewski

Abstrakt. Raport prezentuje najważniejsze obserwacje ornitologiczne dokonane na terenie Wielkopolskiego Regionu Ornitologicznego w roku 2011. Po raz pierwszy odnotowano lęg mandarynki *Aix galericulata* i wykryto drugie stanowisko lęgowe mewy czarnogłowej *Larus melanocephalus*. Po raz pierwszy stwierdzono szlamca długodziobego *Limnodromus scolopaceus*, po raz czwarty biegusa arktycznego *Calidris melanotos*, po raz piątą pliszkę czarnogłową *Motacilla flava feldegg*, po raz piątą i szóstą błotnika stepowego *Circus macrourus* (po roku 1950) i wójcika *Phylloscopus trochiloides*, po raz szósty (po roku 1950) orlika grubodziobego *Aquila clanga* oraz po raz dziewiąty czajkę towarzyską *Vanellus gregarius*.

Wielkopolska Ornithological Report No. 3. Summary of 2011. Abstract. This report summarizes the most significant sightings of birds in the Wielkopolska ornithological region in 2011. For the first time, breeding of Mandarin Duck *Aix galericulata* was recorded, and the second breeding locality of Mediterranean Gull *Larus melanocephalus* was found. For the first time, Long-billed Dowitcher *Limnodromus scolopaceus* was recorded, for the fourth time – Pectoral Sandpiper *Calidris melanotos*, for the fifth time – Black-headed Wagtail *Motacilla flava feldegg*, for the fifth and sixth time – Pallid Harrier *Circus macrourus* (since 1951) and Greenish Warbler *Phylloscopus trochiloides*, for the sixth time (since 1951) – Great Spotted Eagle *Aquila clanga* and for the ninth time – Sociable Lapwing *Vanellus gregarius*.

Trzeci Wielkopolski Raport Ornitologiczny podsumowuje najważniejsze obserwacje z roku 2011 z terenu Wielkopolskiego Regionu Ornitologicznego. Kryteria doboru obserwacji są takie same jak w raporcie za rok 2010 (Żurawlew & Radziszewski 2013a). Przyszłe raporty zawierać będą nowe kryteria dla części gatunków.

Dane do raportu przekazali: M. Antczak, W. Bagiński, J. Bartuzi, D. Cierplikowski, K. Drab, A. Dylak, M. Giertych, T. Iciek, R. Kaczmarek, S. Kaczorowski, S. Karpicki, A. Kiszka, A. Konopka, Z. Kosiński, B. Kostka, D. Kujawa, B. Krąkowski, T. Książkiewicz, A. Loręcki, A. Łakomy, M. Maluśkiewicz, E. Markiewicz, W. Michalak, S. Mielczarek, S. Niziński, B. Nowak, I. Odrzykoski, D. Ostrowski, W. Plata, M. Przystański, B. Rudziona, J. Stępniewski, P. Szymański, J. Winiecki, P. Wylegała, J. Wyrwał i autorzy. Wykorzystano również dane z: Wielkopolskiej Kartoteki Ornitologicznej, kartoteki Leszczyńskiej Grupy OTOP, raportów i witryny Komisji Faunistycznej Sekcji Ornitologicznej PTZool., a także ze stron: www.birdwatching.pl, forum.przyroda.org, www.organizacja.kania.org i ptaki-rogozno.eu. Dziękujemy Wszystkim za nadesłane informacje i uwagi. Sposób prezentacji zgromadzonego materiału jest taki sam jak w Wielkopolskich Raportach Ornitologicznych nr 1 i 2, podsumowujących lata 2009 i 2010 (Żurawlew & Radziszewski 2012, 2013a), przy części gatunków znajdują się komentarze, które porządkują dotychczasową wiedzę.

Podane w raporcie stwierdzenia mogą być cytowane wyłącznie z podaniem nazwisk obserwatorów.

Przegląd gatunków

Łabędź niemy *Cygnus olor* (cn. 200)

22.04 – ok. 500 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudziona); **21.05** – ok. 350 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudziona); **21.05** – ok. 620-670 os., stawy Antoniny, pow.

chodzieski (W. Plata); **10.06** – ok. 450 os., stawy Smogulec (B. Rudzionek); **18.06** – ok. 220 os., stawy Antoniny (B. Rudzionek); **21.06** – ok. 250 os., stawy Smogulec (M. Radziszewski); **22.06** – ok. 300 os., stawy Występ, nakielski (B. Rudzionek); **1.07** – ok. 200 os., stawy Samostrzel, pow. nakielski (B. Rudzionek); **8.07** – ok. 250 os., stawy Smogulec (B. Rudzionek); **9.07** – 236 os., stawy Smogulec (M. Radziszewski); **11.07** – 265 os. stawy Samostrzel (W. Bagiński); **16.07** – 387 os. stawy Samostrzel (W. Bagiński, M. i T. Blank); **24.07** – ok. 200 os., stawy Występ (B. Rudzionek); **3.08** – ok. 200 os., stawy Samostrzel (B. Rudzionek); **3.08** – ok. 200 os., stawy Występ (B. Rudzionek); **10.08** – 224 os., stawy Występ (W. Bagiński); **12.08** – 260 os. stawy Samostrzel (W. Bagiński); **18.08** – 280 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (W. Bagiński); **22.08** – ok. 200 os., stawy Występ (B. Rudzionek); **29.08** – ok. 250 os., stawy Smogulec (M. Radziszewski).

Łabędź czarnodzioby *Cygnus columbianus* (V²-IX, cn. 50)

V²-IX: 14.05 – 1 ad. ze złamanym skrzydłem, stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **28.09** – 2 ad., stawy Gosławice (S. Mielczarek); **28.09** – 1 ad., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (K. Drab, B. Rudzionek). **Stada:** **19.03** – 71 ad. i 8 imm., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek); **19.03** – 100 ad. i 15 imm., **24.03** – 200 ad. i 30 imm., stawy Występ, pow. nakielski (B. Rudzionek); **22.03** – ok. 60 os., Michalin, pow. nakielski (M. Radziszewski); **2.04** – 67 os., Michalin (D. Ostrowski); **8.04** – ok. 100 os., Słupy, pow. nakielski (M. Radziszewski); **10.04** – 107 ad. i 16 imm., Słupy (W. Bagiński, M. i T. Blank); **5.10** – 58 ad. i 1 juv., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionek); **13.10** – ok. 80 os., stawy Występ (M. Kujawa); **15.10** – ok. 150 os., stawy Występ (D. Kilon, M. Blank); **16.10** – 163 ad. i 18 juv., stawy Występ (D. Ostrowski, M. Gutowski, M. Blank); **19.10** – 60 ad. i 2 juv., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionek); **19.10** – 52 ad. i 4 juv., stawy Gosławice (S. Mielczarek); **20.10** – 108 ad. i 23 juv., stawy Występ (W. Bagiński, R. Szarański); **28.10** – 49 ad. i 14 juv., stawy Gosławice (S. Mielczarek); **31.10** – 64 ad. i 7 juv., stawy Antoniny, pow. chodzieski (K. Drab, B. Rudzionek); **2.11** – 59 ad. i 5 juv., stawy Gosławice (S. Mielczarek); **3.11** – 22 ad. i 11 juv., **16.11** – 35 ad. i 12 juv., Grężyny, pow. wągrowiecki (M. Przystański).

Łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus* (L, cn. 100)

Łęgi 2011: 1 para zaniepokojona, stawy Wąsosz, pow. złotowski (W. Plata); 1 para z pull., stawy Zgliniec, pow. kościański (A. Łakomy); 1 para z 4 pull., stawy Rybin, pow. ostrzeszowski (D. Zborowski, M. Radziszewski, K. Bartoszewicz). **Stada:** **11.02** – ok. 120 os., Łęgoń, pow. wschowski (G. Lorek i inni); **12.03** – ok. 100 os., Drążno, pow. nakielski (B. Rudzionek); **19.03** – 120 ad. i 15 imm., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek); **19.03** – 128 ad. i 5 juv., Michalin, pow. nakielski (M. Blank, A. Dylík, D. Kilon); **22.03** – ok. 130 os., Michalin (M. Radziszewski); **23.03** – ok. 120 os., Michalin (B. Rudzionek); **24.03** – ok. 110 os., stawy Występ, pow. nakielski (B. Rudzionek); **2.04** – 129 os., Michalin (D. Ostrowski); **3.04** – 138 os., Michalin (A. Dylík); **11.11** – 166 ad. i 16 juv., Kazin, pow. nakielski (A. Dylík); **20.11** – 140 ad. i 60 juv., Sitno, pow. bydgoski (B. Rudzionek); **27.11** – 90 ad. i 15 juv., stawy Ślesin, pow. nakielski (B. Rudzionek); **11.12** – ok. 100 os., Michalin (B. Rudzionek); **14.12** – ok. 290 os., stawy Ślesin (W. Bagiński).

Gęś zbożowa *Anser fabalis* (V²-VIII, cn. 5000)

V²-VIII: **18.05** – 1 os., **24.05** – 3 os., **29.05** – 6 os., **5.06** – 3 os., **11.06** – 2 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał); **14.05** – 2 os., Karczyn, pow. inowrocławski (M. Radziszewski, J. Winiecki); **15.05** – 1 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak, M. Janowski); **16** i **18.05** – 2 os., **26.06-24.07** – 2 os., **5.08** – 1 os., **7-30.08** – 2 os., stawy Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał, S. Karpicki); **22.05** – 2 os., Krostkowo, pow. pilski (P. Wylegała); **4.06** – 1 os., Michalin, pow. nakielski (A. Dylík); **8, 31.07, 12** i **26.08** – 1 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek). **Stada:** **13.02** – ok. 8000 os., Sławsk Wielki, pow. inowrocławski (J. Winiecki); **6.03** – ok. 5000 os., Gniewowo, pow. kościański (B. Nowak, M. Janowski, Sz. Kaczmarek); **11.03** – ok. 15000, Stare Bojanowo/Parsko, pow. kościański (P. Sieracki, Sz. Kaczmarek); **13.03** – ok. 60000 os., stawy Kiszkowo, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski, M. Kaleta, A. Herkowiak); **13.03** – ok. 6000 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak, Sz. Kaczmarek); **15.03** – ok. 15000 os., Heliodorowo, pow. chodzieski (P. Wylegała); **19.03** – ok. 15000 os., Szarlej, pow. inowrocławski (J. Winiecki); **19.03** – ok. 8000 os., Sicienko, pow. bydgoski (A. Dylík); **16.04** – ok. 7000 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał, B. Nowak); **23.04** – ok. 5000 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **26.11** – ok. 6000 os., Wymysłowo, pow. obornicki (J. Wyrwał); **22.12** – ok. 6500 os., Jez. Chrzypskie Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa).

Gęś zbożowa *Anser fabalis* + gęś białoczelna *Anser albifrons* (cn. 5000)

12.03 – ok. 10 000-12 000 os., Stare Bojanowo, pow. kościański (W. Michalak); **10.04** – ok. 5000 os., Słupy, pow. nakielski (W. Bagiński, T. i M. Blank); **15.12** – ok. 7000 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (W. Bagiński).

Gęś krótkodzioba *Anser brachyrhynchus* (W)

9.02 – 2 os., Pińsko, pow. nakielski (M. Radziszewski); **10 i 12.02** – 1 os., Nielegowo, pow. kościański (P. Sieracki, Sz. Kaczmarek); **11.02** – 1 os., Raczyce, pow. ostrowski (M. Antczak); **11.02** – 1 ad., Szarlej, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **12.02** – 1 os., Policko, pow. słupecki (M. Przysański); **12.02** – 3 os., **13.02** – cn. 2 os., Wonieść, pow. kościański (B. Nowak, Sz. Kaczmarek); **14.02** – 1 os., Gniewowo, pow. kościański (J. Ratajczak); **5.03** – 1 os., Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański); **6.03** – 1 os., Wonieść (B. Nowak, M. Janowski, Sz. Kaczmarek); **6.03** – 1 ad., Wrzosa, pow. nakielski (M. Radziszewski); **8.03** – 1 os., Żukowo, pow. obornicki (M. Antczak, Ł. Jankowiak, P. Szymański); **8.03** – 1 os., Jez. Radziszewskie, Mylin, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **11.03** – 1 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **11 i 12.03** – 1 os., stawy Kiszkowo, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **12.03** – 1 ad., Krukówko, pow. nakielski (D. Ostrowski); **13.03** – 1 os., Popówko/Popowo, pow. obornicki (J. Wyrwał); **13.03** – 3 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak, Sz. Kaczmarek); **14.03** – 1 os., Kąty, pow. kościański (J. Ratajczak); **14.03** – 2 os., Charbowo, pow. gnieźnieński (S. Karpicki); **16.03** – 2 os., Pławce, pow. średzki (S. Karpicki); **18.03** – 1 os., Jabłkowo, pow. wągrowiecki (A. Lorecki); **19.03** – 1 os., Goncarzewo, pow. bydgoski (A. Dylík); **21.03** – 1 ad., **22.03** – 1 ad., 2 imm., Michalin, pow. nakielski (M. Radziszewski); **24.03** – 3 ad., Kromolice, pow. poznański (S. Odrzykoski, J. Demuth); **26.03** – 1 os., Rybno Wielkie, pow. gnieźnieński (S. Karpicki); **27.03** – 2 os., Jabłkowo (A. Lorecki); **28.03** – 2 os. (być może te same co 27.03 w Jabłkowie), Pomarzyno, pow. gnieźnieński (S. Karpicki); **28.03** – 2 os., Rybno Wielkie (S. Karpicki); **3.04** – 2 os., stawy Kiszkowo (A. Kiszka, A. Lorecki); **5.04** – 3 os., **6.04** – 2 os., **7.04** – 3 os., **8.04** – 1 os., **11.04** – 3 os., **12.04** – 1 os., stawy Kiszkowo (B. Krąkowski); **3.04** – 1 ad., Kromolice (M. Giertych); **5.04** – 1 os., Węgiec, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **6.04** – 3 os., Krzeńlice, pow. poznański (S. Karpicki); **9.04** – 7 os., Olekszyn, pow. gnieźnieński (B. Nowak); **9.04** – 1 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **10.04** – 1 os., Przemęt-Zaborowo, pow. wolsztyński (Sz. Kaczmarek); **16.04** – 1 os., Bogdanowo, pow. obornicki (B. Nowak); **16.04** – 13 os. (w tym 1 ad. z duńską obrozą), stawy Objezierze (B. Nowak, J. Wyrwał); **20.04** – 2 ad., Jabłkowo (D. Ostrowski); **20.04** – 2 os., Kamienica, pow. wągrowiecki (D. Ostrowski); **21.04** – 2 os., stawy Objezierze (S. Karpicki); **23 i 30.04** – po 2 os. stawy Objezierze (J. Wyrwał); **30.04** – 1 os., Jez. Kaliszańskie, Kaliszany, pow. wągrowiecki (D. Ostrowski); **2.05** – 1 os., Wymysłowo, pow. obornicki (S. Karpicki); **3.05** – 5 os., **6.05** – 3 os., stawy Objezierze (B. Nowak, J. Wyrwał); **6.10** – 1 ad., Piła-Motyłowo (D. Ostrowski, A. Stanilewicz); **12.10** – 1 os., Izdebski, pow. piłski (D. Ostrowski, M. Olek, T. Góra); **16.10** – 1 os., Grabianowo, pow. śremski (Sz. Kaczmarek, M. Janowski); **28.10** – 2 os., Witoły, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **26.11** – 1 os., Wymysłowo (J. Wyrwał); **27.11** – cn. 3 os., Boreczek, pow. śremski (B. Nowak, M. Janowski); **3.12** – 2 os., Objezierze (D. Ostrowski, N. Królikowska, M. Cymbała); **10.12** – 2 ad. i 1 juv., Sobiejuchy, pow. żniński (D. Ostrowski, M. Gutowski, M. Blank); **22.12** – 1 os., Wrzosa, pow. nakielski (M. Radziszewski); **24.12** – 1 os., Żukowo (J. Wyrwał).

Gęś białoczelna *Anser albifrons* (V²-VIII, cn. 3000)

V²-VIII: 14.05 – 1 ad., Karczyn, pow. inowrocławski (M. Radziszewski, J. Winięcki). **Stada: 13.03** – ok. 4000 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał); **13.03** – ok. 35 000 os., stawy Kiszkowo (B. Krąkowski, M. Kaleta, A. Herkowiak); **13.03** – ok. 4000 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak, Sz. Kaczmarek); **15.03** – ok. 14 000 os., Heliodorowo, pow. chodzieski (P. Wylegała); **19.03** – ok. 15 000 os., Szarlej, pow. inowrocławski (J. Winięcki); **22.03** – ok. 5000 os., **24.03** – ok. 3000 os., Przemęt-Zaborowo, pow. wolsztyński (P. Sieracki); **26.03** – cn. 7000 os., Michalin, pow. nakielski (A. Dylík); **29.03** – ok. 9000 os., Przemęt (P. Sieracki); **2.04** – ok. 3000 os., Przemęt-Zaborowo (P. Sieracki); **3.04** – ok. 3500 os., Przemęt (Sz. Kaczmarek); **7.04** – 5000 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (S. Niziński).

Gęś mała *Anser erythropus* (W)

23.03 – 1 ad., Kwileń, pow. pleszewski (P. Żurawlew).

Dwunaste stwierdzenie w regionie (Żurawlew & Radziszewski 2013a).

Gęgawa *Anser anser* (cn. 500)

4.01 – 758 os., **16.01** – 695 os., Jez. Gosławskie, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **23.01** – ok. 2000 os., Karczyn, pow. inowrocławski (P. Kaczorowski); **2.03** – ok. 650 os., Heliodorowo, pow.

chodzieski (W. Plata); **9.07** – ok. 520 os., **16.07** – ok. 680 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał); **2.08** – 515 os., nieczynna odkrywka Pątnów, pow. koniński (S. Mielczarek); **7.08** – ok. 500 os., stawy Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał); **12.08** – ok. 500 os., **16.08** – ok. 1000 os., **26.08** – ok. 800 os., **29.08** – ok. 600 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionaek, M. Radziszewski); **30.08** – ok. 900 os., Chełmce, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **6.09** – ok. 1100 os., Broniewek, pow. radziejowski (M. Radziszewski); **9.09** – ok. 2000 os., **10.09** – ok. 2500 os., zb. Wonieść (P. Szymański); **15.09** – ok. 570 os., Zb. Pakoski, Krzyżanna, pow. mogileński (M. Radziszewski); **17.09** – 1276 os., stawy Gośławice, Konin-Gośławice (S. Mielczarek); **21.09** – ok. 530 os., Zb. Pakoski, Krzyżanna (S. Kaczorowski); **23.09** – ok. 1200 os., Jez. Wiczanowskie, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **28.09** i **19.10** – po ok. 1000 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionaek); **30.10** – ok. 850 os. stawy Smogulec (W. Bagiński i inni); **31.10** – ok. 700 os. stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionaek); **2.10** – ok. 550 os., Jez. Sławianowskie, pow. złotowski (A. Konopka); **2.10** – ok. 2000 os., Szarlej, pow. inowrocławski (J. Winięcki); **4.10** – ok. 650 os., Buntowo, pow. złotowski (A. Konopka); **7.10** – ok. 890 os., Jez. Wiczanowskie (S. Kaczorowski); **17.10** – ok. 900 os., Szarlej (M. Radziszewski); **22.10** – ok. 2000 os., Szarlej (J. Winięcki); **23.10** – ok. 650 os., Jezierzycy, pow. kościański (M. Janowski, B. Nowak); **29.10** – ok. 600 os., **1.11** – ok. 540 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **15.11** – ok. 5000 os., Arturowo, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **21.11** – ok. 1500 os., Szarlej (J. Winięcki); **24.11** – ok. 1850 os., Stawoszewo, pow. koniński (S. Mielczarek); **22.12** – ok. 1500 os., Wrzoso, pow. nakielski (M. Radziszewski).

Anser anser x *Branta canadensis* (W)

7.04 – 1 os., Pawłowice, pow. poznański (S. Odrzykoski); **9, 10** i **16.09** – 1 os., zb. Wonieść, pow. kościański (P. Szymański, J. Stępniewski).

Bernikla kanadyjska *Branta canadensis* (W)

1.01 – 3 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (W. Nowiak); **6.01** – 1 os., Kościan (Sz. Kaczmarek); **8.01** – 6 os., rz. Wełna, Żołędzin/Nowy Młyn, pow. obornicki (K. Klaja); **16.01** – 1 os., Nielęgowo, pow. kościański (Sz. Kaczmarek); **9.01-13.02** – 3 os., rz. Wełna przy ujściu do Warty, Oborniki (J. Wyrwał, S. Karpicki); **22.01-9.03** – 6 os., rz. Wełna, Rogoźno, pow. obornicki (J. Dąbrowski i inni); **30.01** – 24 os., Żelazno, pow. pilski (B. Rudzionaek); **10.02** – 1 os., Panigródz, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **10** i **12.02** – 1 os., Naclaw/Nielęgowo (Sz. Kaczmarek); **13.02** – 1 os., Gręziny, pow. wągrowiecki (A. Kiszka, K. Kiszka, G. Dąbrowski); **16.02** – 40 os., Pakość, pow. inowrocławski (S. Zygadło); **9.03** – 4 os., Trzebicz, pow. strzelecko-drezdenecki (P. Wylegała, Z. Rosin); **20.03** – 13 os., Jez. Radziszewskie, Mylin, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **22.03** – 1 os., Robczyso, pow. leszczyński (P. Szymański).

Nigdy wcześniej nie notowano w Wielkopolsce tak dużych stad jak w roku 2011 (Bednorz et al. 2000).

Bernikla białolica *Branta leucopsis* (V-VIII, cn. 5)

12.03 – 6 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionaek); **12.03** – 5 os., Otylin, pow. pilski (W. Plata); **19.03** – cn. 6 os., **20.03** – cn. 5 os., Szarlej, pow. inowrocławski (J. Winięcki); **19.03** – 7 os., Michalin, pow. nakielski (M. Blank, A. Dylík, D. Kilon); **21.03** – 23 os., Michalin (M. Radziszewski); **21.03** – 9 os., Janiszewo, pow. leszczyński (J. Ratajczak); **21.03** – 9 os., Tarnowa Łąka, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **22.03** – 11 os., Michalin (M. Radziszewski); **24.03** – 34 os., Michalin (A. Dylík); **23.03** – 7 os., Michalin (B. Rudzionaek); **27.03** – cn. 48 os., Samsiecznynek, pow. nakielski (D. Kilon, M. Blank); **27.03** – 7 os., Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański); **28.03** – 5 os., Rybno Wielkie, pow. gnieźnieński (S. Karpicki); **2.04** – 9 os., Przemęt-Zaborowo, pow. wolsztyński (P. Sieracki); **3.04** – 8 i 5 os., Przemęt-Zaborowo (Sz. Kaczmarek); **5.04** – 26 os., Przemęt-Zaborowo (P. Sieracki, D. Kotowska); **9.04** – 8 os., Przemęt-Zaborowo (P. Sieracki, D. Kotowska); **10.04** – 24 os., Przemęt-Zaborowo (Sz. Kaczmarek); **3** i **5.04** – 5 os., stawy Kiszkowo, pow. gnieźnieński (A. Kiszka, A. Lorecki, B. Krąkowski); **5.04** – 31 os., Węgiec, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **9.04** – 17 os., Jez. Bytyńskie, Sękowo, pow. szamotulski (G. Dąbrowski, E. Marciniak); **9.04** – 12 os., Słupy, pow. nakielski (W. Plata); **10.04** – 28 os., Słupy (W. Bagiński, M. i T. Blank); **21, 24** i **26.04** – 13 os., stawy Objezierze (S. Karpicki, S. Niziński, T. Kaczmarek); **23.04** – 14 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **30.04** – 12 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **2.10** – 6 os., Olszyna, pow. obornicki (A. Lange); **2.10** – 13 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (W. Plata); **2.10** – 14 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (D. Ostrowski i inni); **12.10** – 15 os., stawy Smogulec (B. Rudzionaek); **13.10** – 17 os., stawy Smogulec (A. Konopka); **15.10** – 10 os., zb. Wonieść, pow. kościański (J. Stępniewski); **15.11** – 9 os., Szarlej (M. Radziszewski).

Bernikla obrożna *Branta bernicla* (W)

26.03 - 1 os., Rybno Wielkie, pow. gnieźnieński (S. Karpicki); **29.03-6.04** - 1 os., stawy Kiszkowo, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski, A. Kiszka, A. Lorecki); **1.04** - 1 os., Jabłkowo, pow. wągrowiecki (A. Lorecki); **19.11** - 1 os., Jez. Kierskie, Poznań (S. Niziński).

Bernikla rdzawoszyja *Branta ruficollis* (W)

12.03 - 1 os., Strzelno Klasztorne, pow. mogileński (J. Winiecki); **19.03** - 1 os., Runowo, pow. poznański (S. Karpicki); **29.03** - 1 ad., Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **3.04** - 1 ad., Przemęt, pow. wolsztyński (Sz. Kaczmarek); **3-5.04** - 2 imm., Kiszkowo, pow. gnieźnieński (A. Kiszka, A. Lorecki, B. Krąkowski); **6-15.04** - 1 ad., Kiszkowo (B. Krąkowski).

Wcześniej zanotowano ten gatunek w Wielkopolsce 40 razy (Żurawlew & Radziszewski 2013a).

Gęsiówka egipska *Alopochen aegyptiaca* (W)

9.04 - 1 ad., **28 i 29.04, 4.05-21.08** - 2 ad., stawy Żukowo/Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał i inni); **28.04** - 3 os., rz. Warta, Oborniki (K. Klaja); **30.04-3.05** - 4 ad., stawy Żukowo/Objezierze (J. Wyrwał i inni); **9 i 10.05** - 1 ad., Piła, rz. Gwda koło hotelu „Gromada” (D. Ostrowski, W. Plata); **26.05** - 2 ad., składowisko odpadów paleniskowych elektrowni Konin i Pątnów, pow. koniński (S. Mielczarek); **19.06** - 2 os., Dzięczyzna, pow. gostyński (P. i P. Sibiński).

Wcześniej w Wielkopolsce stwierdzona tylko 6 razy (Żurawlew & Radziszewski 2013a).

Kazarka rdzawa *Tadorna ferruginea* (W)

14.07 - 1 os., mało płochliwy, trawnik pośród bloków mieszkalnych, ul. Armii Krajowej, Oborniki Wlkp. (R. Wyrwał); **9-16.09** - 1 os., zb. Wonieść, pow. kościański (P. Szymański i inni).

Ohar *Tadorna tadorna* (W)

15.03 - 1 ad., Ujście, pow. pilski (D. Ostrowski); **19.03** - 1 os., Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański); **20.03** - 1♂ i 1♀, stawy Głogówek, pow. inowrocławski (S. Kaczorowski); **29.03** - 1♂ i 1♀, Janiszewo, pow. gostyński (J. Ratajczak); **5.04** - 1♂ i 1♀, Robczysko, pow. leszczyński (P. Szymański); **7.04** - 1♂, stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (S. Niziński); **17.04** - 3 os., stawy Występ, pow. nakielski (B. Rudzionic); **18.04** - 1♂, Przemęt-Zaborowo, pow. wolsztyński (P. Sieracki); **21.04** - 1♂, Goszczanowice, pow. strzelecko-drezdenecki (D. Kujawa); **24.04** - 1 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (M. Kuajwa); **9.09** - 1 juv./imm., stawy Objezierze (M. Antczak, M. Radziszewski); **15.10** - 3 ad., stawy Smogulec (D. Ostrowski, M. Gutowski); **15.10** - 1 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (D. Kilon, M. Blank); **19.10** - 3 ad., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionic); **23.10** - 3 ad., stawy Ślesin (B. Rudzionic); **25.10** - 1 os., stawy Występ (W. Bagiński); **31.10** - 1 juv., stawy Antoniny, pow. chodzieski (K. Drab, B. Rudzionic, W. Plata); **5.11** - 3 ad., stawy Ślesin (W. Bagiński, M. i T. Blank); **20, 27.11 i 11.12** - po 3 ad., stawy Ślesin (B. Rudzionic).

Mandarynka *Aix galericulata* (W)

Łęgi: 5.07 - 1♀ z 6 juv., Mielnica Duża, pow. koniński (D. i K. Cierplikowscy). **Pozostałe: 3.01** - 1♀, Park Sołacki, Poznań (B. Nowak); **19.02** - 1♂ i 1♀, Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **3 i 8.03** - 1♂ i 1♀, Jez. Maltańskie (S. Miński, M. Janowski); **23.10** - 1♂ i 1♀, **9.11** - 1♂, Jez. Maltańskie (S. Karpicki); **29.11, 3 i 12.12** - 1♂, Jez. Swarzędzkie, pow. poznański (T. Kaczmarek). Pierwszy przypadek gniazdowania gatunku w regionie i drugi w Polsce poza Warszawą (Cierplikowski et al. 2013).

Świstun *Anas penelope* (L, XII-II, cn. 300)

XII-II: 3.01 - 1♀, Park Sołacki, Poznań (B. Nowak); **4-18.01 i 1.02** - 1♂ i 1♀, Park Sołacki (P. Szymański, S. Karpicki, S. Niziński); **15.01** - 1 os., stawy Występ, pow. nakielski (D. Ostrowski); **22.01** - 2♂♂ i 2♀♀, Milcz, pow. chodzieski (W. Plata); **4.12** - 1♂, rz. Gwda, Piła-Koszyce (D. Ostrowski, M. Gutowski). **Stada: 12.03** - ok. 550 os., Jez. Pątnowskie, Konin-Pątnów (S. Mielczarek); **12.03** - ok. 600 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionic); **19.03** - ok. 400 os., stawy Występ (B. Rudzionic); **19.03** - ok. 1400 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionic); **19 i 20.03** - ok. 2000 os., Szamocin, pow. chodzieski (A. Kiszka); **20.03** - ok. 420 os., Jez. Wojnowickie, pow. leszczyński (Sz. Kaczmarek); **20.03** - ok. 450 os., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **20.03** - ok. 350 os., Jez. Łoniewskie (J. Stępniewski); **22.03** - ok. 1000 os. Jez. Łoniewskie (J. Stępniewski); **22.03** - cn. 1000 os., Przemęt-Zaborowo, pow. wolsztyński (P. Sieracki); **24.03** - ok. 1000 os., Przemęt-Zaborowo (P. Sieracki); **4.04** - ok. 1000 os., Białośliwie, pow. pilski (K. Drab, B. Rudzionic); **5.04** - ok. 1900 os., Trzebiczyń, pow. strzelecko-drezdenecki (P. Wylegała); **10.04** - cn. 500 os., Przemęt-Zaborowo (Sz. Kaczmarek).

Krakwa *Anas strepeta* (XII-II, cn. 50)

XII-II: **1.01** – 1 ♂, Jez. Kierskie, Poznań (P. Szymański); **6.01** – 1 ♂, rz. Warta, Poznań-Ostrów Tumski (S. Karpicki); **8.01** – 1 ♂, rz. Warta, Most Królowej Jadwigi, Poznań (S. Karpicki); **22.02** – 1 ♂, ujęcie Cybiny, Poznań (M. Janowski); **4.12** – 1 os., stawy Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał). **Stada:** **2.04** – ok. 50 os., stawy Występ, pow. nakielski (B. Rudzioniczek); **7.04** – ok. 50 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (S. Niziński); **25.04** – ok. 70 os., **21.05** – ok. 50 os., **10** i **18.06** – ok. 140 os., stawy Smogulec (B. Rudzioniczek); **1.07** – ok. 65 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzioniczek); **8.07** – ok. 50 os., **12.08** – ok. 70 os., **26.08** – ok. 50 os., stawy Smogulec (B. Rudzioniczek); **14.09** – ok. 120 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzioniczek); **12.10** – ok. 200 os., stawy Smogulec (B. Rudzioniczek); **16.10** – 58 os., stawy Manieczki, pow. śremski (M. Janowski, Sz. Kaczmarek); **19** i **26.10** – ok. 150 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzioniczek); **28.10** – 52 os., stawy Manieczki (M. Janowski).

Cyraneczka *Anas crecca* (cn. 300)

4.04 – ok. 500 os., Białosłiwie, pow. pilski (K. Drab, B. Rudzioniczek); **5.04** – ok. 350-400 os., **18.04** – ok. 960-1000 os., Trzebicz, pow. strzelecko-drezdenecki (P. Wylegała); **5.08** – ok. 500 os., **9.08** – ok. 350 os., **16.08** – ok. 300 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab, B. Rudzioniczek); **19.10** – ok. 400 os., **26.10** – ok. 500 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (K. Drab, B. Rudzioniczek); **31.10** – ok. 310 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (K. Drab, B. Rudzioniczek).

Rożeniec *Anas acuta* (L, XII-II, cn. 50)

XII-II: **15.01** – 1 ♂, Rogoźno, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **1.12** – 1 ♂, Jez. Kierskie, Poznań (S. Niziński); **20.12** – 1 ♂, stawy Manieczki, pow. śremski (B. Nowak); **31.12** – 1 ♂, stawy Manieczki (M. Janowski). **Stada:** **12.03** – ok. 70 os., **19.03** – ok. 150 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzioniczek); **19.03** – ok. 300 os., stawy Występ, pow. nakielski (B. Rudzioniczek); **22.03** – cn. 75 os., jez. Gopło, Połajewo, pow. radziejowski (D. Cierplikowski); **22.03** – 63 os., **24.03** – ok. 180 os., **26.03** – ok. 230 os., **10.04** – cn. 300 os., Przemęt-Zaborowo, pow. wolsztyński; (P. Sieracki, Sz. Kaczmarek); **5.04** – ok. 1150 os., Trzebicz, pow. strzelecko-drezdenecki (P. Wylegała).

Cyranka *Anas querquedula* (XI-II, cn. 50)

Stada: **5.04** – ok. 50-60 os., Trzebicz, pow. strzelecko-drezdenecki (P. Wylegała); **5.08** – ok. 50 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab, B. Rudzioniczek); **30.08** – ok. 50 os., stawy Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał).

Płaskonos *Anas clypeata* (XII-II, cn. 50)

Stada: **2.04** – ok. 80 os., stawy Występ, pow. nakielski (B. Rudzioniczek); **4.04** – ok. 80 os., Białosłiwie, pow. pilski (K. Drab, B. Rudzioniczek); **5.04** – ok. 350 os., Trzebicz, pow. strzelecko-drezdenecki (P. Wylegała); **5.04** – ok. 75 os., Węgiec, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **7.04** – ok. 60 os., Białosłiwie, pow. pilski (S. Niziński); **10.04** – cn. 300 os., Przemęt-Zaborowo, pow. wolsztyński (Sz. Kaczmarek); **17.04** – ok. 160 os., stawy Występ (B. Rudzioniczek); **20.04** – ok. 80 os., Białosłiwie (S. Niziński); **22.04** – ok. 80 os., stawy Występ (B. Rudzioniczek); **25.04** – ok. 140 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzioniczek); **5.08** – ok. 50 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab, B. Rudzioniczek); **9.08** – ok. 70 os., Rosko/Gulcz (K. Drab, B. Rudzioniczek); **15.08** – ok. 60 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); **16.08** – ok. 50 os., Rosko/Gulcz (K. Drab); **26.08** – ok. 100 os., stawy Smogulec (B. Rudzioniczek); **30.08** – ok. 65 os., **11** i **16.09** – ok. 60 os., stawy Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał); **16.09** – ok. 50 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał); **28.09** – ok. 100 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (K. Drab, B. Rudzioniczek); **4.10** – ok. 85 os., zbiornik nieczynnej odkrywki Pątnów, pow. koniński (S. Mielczarek); **5** i **19.10** – ok. 50 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzioniczek).

Helmiatka *Netta rufina* (W)

26.02 – 1 ♀, Jez. Pątnowskie, Konin-Pątnów (S. Mielczarek); **19.03** – 1 ♂, stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzioniczek); **2.04** – 1 ♂, stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **11.06** – 1 ♂, stawy Gosławice (S. Mielczarek); **13.07** – 1 ♀, jez. Gopło, Kicko, pow. inowrocławski (P. Wylegała); **24.07** – 3 ♂♂, stawy Występ, pow. nakielski (B. Rudzioniczek); **26.07** – 1 ♂, stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzioniczek); **15.09** – 2 ♀♀, stawy Występ (P. Bigosiński); **30.09** – 1 ♀, zbiornik nieczynnej odkrywki Pątnów, pow. koniński (S. Mielczarek); **1.10** – 2 ♂♂ imm., stawy Występ (M. Blank, A. Dylik); **3.10** – 1 ♀, stawy Gosławice (S. Mielczarek); **12.10** – 1 ♂, Jez. Kaliszskie, pow. wągrowiecki (A. Kiszka); **13.12** – 1 ♀, Jez. Kierskie, Poznań (B. Nowak); **25.12** – 1 ♀, Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przysański, S. Zastawa).

Głownienka *Aythya ferina* (cn. 300)

19.03 – 368 os., **29.03** – 417 os., stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek).

Podgorzałka *Aythya nyroca* (W)

27 i 30.03 - 1♂, **3.04** - 1 os., stawy Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał, P. Szymański); **4.05** - 1 os., Jez. Witosławskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **4.06** - 1♂, Szczodrzykowo, pow. poznański (M. Giertych); **5.08** - 1 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab, B. Rudziona); **25.08** - 2 os., stawy Żukowo (P. Szymański); **26.08** - 1 juv., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudziona); **25.10** - 1♂, stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek).

Czernica *Aythya fuligula* (cn. 300)

17.01 - ok. 475 os., rz. Warta, Święte, pow. koniński (S. Mielczarek); **9.03** - ok. 355 os., rz. Warta, Żrekie, pow. koniński (S. Mielczarek); **30.12** - ok. 400 os., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (K. Drab).

Ogorzałka *Aythya marila* (W)

17.01 - 1♀, **28.01** - 1♂ i 1♀, rz. Warta, Żrekie, pow. koniński (S. Mielczarek); **16.02** - 1♂, zbiornik wstępnego schładzania elektrowni Konin (S. Mielczarek); **23.02** - 2♂♂, Jez. Gosławskie, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **20.03** - 4♂♂ i 3♀♀, Jez. Wielkie, Strzyżmin, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **10.04** - 1♀, jez. Włókna, pow. wągrowiecki (A. Lorecki); **10.04** - 1♂, stawy Słupy, pow. nakielski (W. Bagiński, M. i T. Blank); **31.07** - 1♀, Zb. Pakoski, Janikowo, pow. inowrocławski (S. Kaczorowski); **2.10** - 2♀♀/juv., stawy Antoniny, pow. chodzieski (W. Plata); **3.10** - 1♂ i 1 juv., stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **4.10** - 1♂, zbiornik nieczynnej odkrywki Pątnów, pow. koniński (S. Mielczarek); **12.10** - 2♀♀/juv., jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (A. Kiszka); **15.10** - 1 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (D. Kilon, M. Blank); **23.10** - 1♀, zb. Wonieść (M. Janowski, B. Nowak); **28.10** - 2♀♀ i 3 juv., stawy Manieczki, pow. śremski (M. Janowski); **28.10** i **2.11** - 2♀♀, stawy Gosławice (S. Mielczarek); **11.11** - 4♀♀, stawy Gosławice (S. Mielczarek, A. Winiecki); **13.11** - 1♀, Białe Piątkowo, pow. wrzesiński (M. Janowski, B. Nowak); **14.11** - 4♀♀, Jez. Żnińskie Duże, pow. żniński (M. Radziszewski); **15.11** - 2♂♂ i 8♀♀, Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **16.11** - 1♀, stawy Gosławice (S. Mielczarek); **21.11** - 2♀♀, Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **27.11** - 1♀ i 1 juv./imm., stawy Manieczki (B. Nowak, M. Janowski); **27.11** - 2♀♀, zb. Wonieść, pow. kościański (Sz. Kaczmarek); **29.11** - 3♀♀, Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **3.12** - 1♀, Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **4.12** - 1♀/juv., stawy Manieczki (M. Janowski, Sz. Kaczmarek); **13.12** - 3♀♀, Jez. Pątnowskie, Konin-Pątnów (S. Mielczarek); **18.12** - 2♀♀, zb. Wonieść (Sz. Kaczmarek); **25.12** - 1♀, zb. Wonieść (P. Szymański); **25.12** - 4♀♀, Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przysański, S. Zastawa).

Edredon *Somateria molissima* (W)

29.05 - 1♀, Jez. Kobyleckie, Kobylec, pow. wągrowiecki (A. Heckert).

Lodówka *Clangula hyemalis* (W)

4 i **9.01** - 1♀, zbiornik wstępnego schładzania elektrowni Konin (S. Mielczarek); **20.11** - 1♂, stawy Miłosław, pow. wrzesiński (M. Szajda); **3.12** - 1 juv., Jez. Chrzypskie Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **21.12** - 1♀, Jez. Wicanowskie, pow. mogileński (S. Kaczorowski).

Markaczka *Melanitta nigra* (W)

15.11 - 1♀, Jez. Gosławskie, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **3.12** - 2♀♀, Jez. Chrzypskie Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa).

Uhla *Melanitta fusca* (W)

4, **9**, **28** i **29.01** - 2♀♀, **22.01** i **7.02** - 2♀♀, Jez. Gosławskie, Konin-Gosławice (S. Mielczarek, M. Antczak, P. Szymański); **18.01** - 1♀, **29.01** - 5♀♀, Jez. Pątnowskie, Konin-Pątnów (S. Mielczarek); **1.02** - 1♂, stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **7.02** - 1♂ i 1♀, Jez. Pątnowskie (S. Mielczarek); **14.02** - 1♂ i 2♀♀, Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **20.02** - 2♂♂ i 3♀♀, Jez. Pątnowskie (S. Mielczarek); **4.03** - 1♂ i 1♀, Jez. Licheńskie, pow. koniński (S. Mielczarek); **8.03** - 1♂ i 1♀, **14.03** - 2♂♂ i 4♀♀, **22**, **27.03** i **11.04** - 3♂♂ i 5♀♀, Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **22.10** - 1♂, Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **2.11** - 8 os., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (A. Kiszka); **15.11** - 7♀♀, Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **20.11** - 3♀♀, Jez. Pątnowskie (S. Mielczarek); **3.12** - 1♂, Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **3.12** - 1♂ i 4♀♀/juv., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **13.12** - 11♀♀, Jez. Pątnowskie (S. Mielczarek); **20.12** - 7♀♀, Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **22.12** - 4♂♂ i 7♀♀, Jez. Chrzypskie Wielkie (D. Kujawa); **22.12** - 2♀♀, Jez. Żnińskie Duże, pow. żniński (M. Radziszewski); **23** i **26.12** - 1♀/juv., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski, N. Dudziak, P. Szymański); **27.12** - 6♀♀, Jez. Dominickie, pow. leszczyński (W. Michalak); **28.12** - 1♂ i 2♀♀/juv., Jez. Kierskie, Poznań (S. Karpicki).

Gągoł *Bucephala clangula* (cn. 100)

7.02 – 122 os., Jez. Pątnowskie, Konin-Pątnów (S. Mielczarek); **23.02** – 143 os., Jez. Gosławskie, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **12.03** – 135 os., Jez. Pątnowskie (S. Mielczarek); **20.12** – 132 os., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek).

Bielaczek *Mergellus albellus* (V-IX, cn. 10)

V-IX: 2.05 - 1 para, źródleńny staw przy szosie Stara Łubianka - Krępsko, pow. pilski (W. Plata). **Stada:** **4.01** – 40 os., zbiornik wstępnego schładzania elektrowni Konin (S. Mielczarek); **4.01** – 29 os., Jez. Gosławskie, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **12.02** – 31 os., Jez. Licheńskie, pow. koniński (S. Mielczarek, A. Winięcki); **26.02** – 14 os., Jez. Pątnowskie, Konin-Pątnów (S. Mielczarek); **28.02** – 30 os., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **4.03** – 39 os., Jez. Licheńskie (S. Mielczarek); **9.03** – 22 os., rz. Warta, Święte, pow. koniński (S. Mielczarek); **12.03** – 35 os., stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **19.03** – 110 os., stawy Gosławice (S. Mielczarek); **19.03** - 5♂♂ i 5♀♀, stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek).

Na uwagę zasługuje obserwacja pary ptaków z maja. Wcześniej w Wielkopolsce samca bielaczka w parze z samicą gągoła obserwowano w IV-VI w latach 1992-1995, na stawach w Nowym Młynie i Jez. Lutomskim w Sierakowskim Parku Krajobrazowym (Maciorowski et al. 2000).

Szlachar *Mergus serrator* (W)

8.01 – 1♂, Jez. Gosławskie, Konin-Gosławice (M. Antczak, P. Szymański); **9.04** - 1♀, Jez. Wieleckie, pow. nakielski (W. Plata); **9** i **14.04** – 2♀♀, stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał, S. Niziński); **25.04** - 1♂, zb. Wonieść (Sz. Kaczmarek); **1.05** - 1♂ i 1♀, stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); **11.11** - 3♀♀, Jez. Gosławskie (S. Mielczarek, A. Winięcki); **11.11** - 2♂♂ i 1♀, Jez. Kierskie, Poznań (S. Niziński); **20.11** - 1♀/juv., stawy Manieczki, pow. śremski (B. Nowak, M. Janowski); **29.11** - 1♂ i 1♀, Jez. Gosławskie (S. Mielczarek).

Nurogęś *Mergus merganser* (cn. 100)

9.01 – 116 os., **23.02** – 179 os., Jez. Gosławskie, Konin-Gosławice (S. Mielczarek).

Przepiórka *Coturnix coturnix* (IX-IV²)

20.04 - 1♂, Poznań-Wilczy Młyn (S. Karpicki).

Nur rdzawoszy *Gavia stellata* (W)

12.11 - 1 os., stawy Trzcieliny, pow. ostrowski (J. Bartuzi i inni); **20.11** – 2 os., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (K. i D. Cierplikowscy); **25.11** - 1 ad. i 1 juv., Jez. Powidzkie (M. Przysański); **10** i **13.12** - 1 os., Jez. Kierskie, Poznań (S. Niziński, B. Nowak); **25.12** - 1 juv., zb. Wonieść, pow. kościański (P. Szymański); **25.12** - 2 juv., Jez. Powidzkie (M. Przysański, S. Zastawa).

Nur czarnoszy *Gavia arctica* (W)

13.06 - 1 os., Jez. Sławianowskie, pow. złotowski (W. Plata); **1.11** - 2 juv., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (K. Furmańczyk, P. Szymański); **11.11** – 1 os., zbiornik nieczynnej odkrywki Pątnów, pow. koniński (S. Mielczarek, A. Winięcki); **22.11** – 1 os., Jez. Kierskie, Poznań (P. Wylegała); **24.11** – 2 juv./imm., Jez. Wiecanowskie, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **25.11** - 2 ad., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przysański); **26.11** - 1 juv., stawy Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał); **27.12** - 1 os., Jez. Dominickie (W. Michalak).

Perkozek *Tachybaptus ruficollis* (cn. 50)

16.08 – ok. 70 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek); **17.08** – ok. 60 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek); **28.08** – 93 os., **17.09** – 91 os., stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek).

Perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus* (cn. 100)

3-18.05 – ok. 100 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał, R. Kubacki); **5.06** – ok. 120 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **1.07** – ok. 100 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (K. Drab, B. Rudzionek); **5.08** – ok. 130 os., **15.08** – ok. 110 os., stawy Objezierze/Żukowo (J. Wyrwał); **16.09** – ok. 145 os., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa).

Perkoz rdzawoszy *Podiceps grisegena* (XI-II, cn. 10)

XI-II: 10 i **20.12** – 1 os., Jez. Gosławskie, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **11.12** - 1 os., Jez. Kaliszskie, pow. wągrowiecki (W. Plata).

Perkoz rogaty *Podiceps auritus* (W)

31.10 - 1 os., Jez. Sławianowskie, pow. złotowski (A. Konopka); **13.11** – 1 ad., Jez. Chrzypskie Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **23.12** - 2 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski, N. Dudziak).

Zausznik *Podiceps nigricollis* (XI-II, cn. 30)

XI-II: 27.11 - 1 os., Szczodrzykowo, pow. poznański (M. Giertych).

Kormoran *Phalacrocorax carbo* (cn. 500)

21.10 – ok. 585 os., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (D. Kujawa).

Bąk *Botaurus stellaris* (XII-II)

2.01 – 1 os., Środa Wlkp. (M. Szajda); 5.01 – 1 os., Jez. Pątnowskie, Konin-Pątnów (S. Mielczarek);

15.01 – 1 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał).

Bączek *Ixobrychus minutus* (IX-IV²)

11.09 – 1 ♂, stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek).

Ślepowron *Nycticorax nycticorax* (W)

4.06 – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (N. Dudziak); 9.07 – 2 os., Dzierawy, pow. kolski (S. Mielczarek); 9.07 - 1 juv., stawy Grzybno, pow. śremski (S. Niziński); 7.08 - 1 os., Robczysko, pow. leszczyński (A. Łuczak); 26.08 – 1 os. (głos), Dębsko, pow. grodziski (B. Nowak); 19.09 – 1 os. (głos), Czempień, pow. kościański (B. Nowak); 9.10 – 1 os., Poznań-Pokrzywno (S. Kaczorowski).

Czapla nadobna *Egretta garzetta* (W)

25.05 – 1 ad., stawy Trzcieliny, pow. ostrowski (R. Kaczmarek); 3 i 4.09 – 1 ad., Gąsiorów i Ochle, pow. kolski (D. Kujawa, S. Mielczarek).

Czapla biała *Egretta alba* (XII-II, cn. 50)

XII-II: 18.01 - 1 os., rz. Ruda, Piła (D. Ostrowski); 29.01 – 1 os., Jez. Licheńskie (S. Mielczarek); 7.02 – 3 os., Jez. Gosławskie, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); 9.02 - 14 os., Jez. Gosławskie (M. Janowski, B. Nowak); 14.02 – 1 os., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); 26.02 – 1 os., kanał przy zbiorniku wstępnego schładzania elektrowni Konin (S. Mielczarek); 10 i 18.12 – 1 os., stawy Grzybno, pow. śremski (M. Janowski); 13.12 – 1 os., Zb. Pakoski, Strzelce, pow. mogileński (M. Radziszewski); 14.12 - 2 os., Wzgórze św. Wojciecha, Poznań (S. Niziński); 17.12 - 1 os., stawy Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał); 22.12 – 1 os., Jez. Żnińskie Duże, pow. żniński (M. Radziszewski); 29.12 – 1 os., Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański). **Stada:** 16.08 – ok. 85 os., Rosko/Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); 14.09 – 144 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudziona); 24.09 - 97 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał, D. Kujawa); 29.09 – 78 os., stawy Objezierze (P. Szymański); 30.09 - 70 os., stawy Objezierze (S. Niziński); 1.10 - 104 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał, R. Kubacki); 2.10 - 75 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał i inni); 28.09 i 5.10 – ok. 170 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudziona); 5.10 - 56 os., zb. Wonieść (A. Łakomy); 8.10 - 85 os., stawy Występ, pow. nakielski (W. Plata); 9.10 – ok. 80 os., stawy Występ (B. Rudziona); 12.10 – ok. 130 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudziona); 15.10 - 65 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); 15.10 – ok. 80 os., stawy Występ (D. Kilon, M. Blank); 16.10 – ok. 50 os., zb. Wonieść (A. Łakomy); 16.10 - 64 os., stawy Występ (D. Ostrowski, M. Gutowski, M. Blank); 19.10 – ok. 150 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudziona); 25.10 - 73 os., stawy Występ (W. Bagiński); 25.10 – 62 os., stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); 26.10 – ok. 70 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudziona); 26.10 - 88 os., stawy Zgliniec, pow. leszczyński (A. Łakomy); 28.10 – ok. 50 os., stawy Gosławice (S. Mielczarek); 30.10 - 96 os., stawy Ostrówek (W. Bagiński i inni); 31.10 – ok. 70 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (K. Drab, B. Rudziona).

Czapla siwa *Ardea cinerea* (cn. 100)

1, 15 i 22.10 – ok. 100 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał, R. Kubacki); 5.10 – ok. 150 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (K. Drab, B. Rudziona); 12.10 – ok. 120 os., stawy Ostrówek (B. Rudziona); 25.10 - ok. 100 os., stawy Występ, pow. nakielski (W. Bagiński); 25.10 – 186 os., stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); 31.10 – ok. 120 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (K. Drab, B. Rudziona); 2.11 – 205 os., stawy Gosławice (S. Mielczarek); 6.11 - 114 os., stawy Oleśnica, pow. chodzieski (W. Plata).

Czapla purpurowa *Ardea purpurea* (W)

24 i 25.07 – 1 juv., stawy Trzcieliny, pow. ostrowski (M. Radziszewski i inni).

Bocian czarny *Ciconia nigra* (X-III², cn. 10)

X-III²: 20.03 - 2 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski).

Bocian biały *Ciconia ciconia* (X-III¹, cn. 100)

X-III¹: 4.11 – 1 ad., Podanin, pow. chodzieski (K. Szudera); 12.11 - 1 os., Ruda, pow. obornicki (A. Konopka). **Stada:** 24.07 – ok. 200 os., 28.07 – ok. 250 os., Rosko/Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab).

Kania ruda *Milvus milvus* (X-II, cn. 5)

X-II: 21 i 23.01 – 1 os., Michorzewko, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski); **6.10** – 1 os., Piła-Moty-lewo, pow. pilski (D. Ostrowski, A. Stanilewicz); **9.10** – 1 os., Poladowo, pow. kościański (P. Sieracki); **18.12** – 1 os., Mchy, pow. śremski (B. Kostka). **Skupienia: 27.05** – 7 os., Bolesławiec, pow. poznański (B. Nowak); **21.06** – 6 os., Dąbki, pow. pilski (M. Radziszewski); **27.06** – 5 os., dol. Noteci na E od Chodzieży, pow. chodzieski (S. Niziński).

Bielik *Haliaeetus albicilla* (cn. 10)

7.01 – 10 os., **5.10** – 10 imm., **19.10** – ok. 15 os., **26.10** – 25 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (K. Drab, B. Rudzionaek).

Błotniak stawowy *Circus aeruginosus* (X²-III¹)

15.10 – 1 ♀/juv., Krostkowo, pow. pilski (W. Plata); **17.10** – 2 os., stawy Zgliniec, pow. kościański (S. Niziński); **19.10** – 1 os., Wojnowice, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **22.10** – 2 juv., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał); **3.11** – 1 ♀/juv., stawy Słupy, pow. nakielski (A. Dylik); **17.11** – 1 ♀/juv., Jez. Rościńskie, pow. wągrowiecki (A. Loręcki); **26.12** – 1 juv. osłabiony, stawy Zgliniec (P. Szymański).

Błotniak zbożowy *Circus cyaneus* (L, V-VIII, cn. 5)

V-VIII: 7.05 – 1 ♀, Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał); **27.06** – 1 ♀, Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski).

Błotniak stepowy *Circus macrourus* (W)

4.04 – 1 ♂ ad., Smogulec, pow. wągrowiecki (K. Drab, B. Rudzionaek); **8.04** – 1 ♀ imm. (3. rok.), Łobez, pow. jarociński (J. Pietrowiak).

Gatunek ten dość często notowano w Wielkopolsce przed rokiem 1950 (Bednorz et al. 2000). Po roku 1950 napotkany wcześniej tylko 4 razy (Żurawlew & Radziszewski 2012).

Błotniak łąkowy *Circus pygargus* (IX-IV², cn. 10)

IX-IV²: 17.04 – 1 ♀, Jurkowo, pow. kościański (Sz. Kaczmarek).

Myszołów *Buteo buteo* (cn. 50)

15.10 – ok. 50 os. krążących, Łochowice, pow. bydgoski (B. Rudzionaek).

Myszołów włochaty *Buteo lagopus* (V-IX², cn. 10)

V-IX²: 17.06 – 1 os., Powodowo, pow. wolsztyński (R. Hybsz).

Orlik krzykliwy *Aquila pomarina* (W na południe od dol. Noteci)

18.04 – 1 ad., Marszew, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **21.04** – 1 os., zb. Wonieść, Zgliniec, pow. kościański (M. Janowski i inni); **6.05** – 1 os., Dubin, pow. rawicki (A. Kuźnia); **29.05** – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **18.09** – 1 os., Biadaszki, pow. ostrowski (J. i J. Bartuzi).

Orlik grubodzioby *Aquila clanga* (W)

Lubuskie–wielkopolskie–kujawsko–pomorskie–mazowieckie–podlaskie: **6-9.04** – 1 imm. (4. rok) z nadajnikiem satelitarnym (birdmap.5dvision.ee, odczyt J. Lontkowski).

To 6 stwierdzenie tego orlika w regionie po roku 1950 (Żurawlew & Radziszewski 2013a).

Rybołów *Pandion haliaetus* (XI-III, cn. 5)

XI-III: 17.11 – 1 os., Bagna Biechowskie, pow. wrzesiński (J. Stępniewski).

Kobczyk *Falco vespertinus* (W)

9.08 – 1 ♂, Chałupska, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **26 i 27.08** – 1 juv., Osieczna, pow. leszczyński (P. Szymański); **31.08** – 1 ♂, stawy Grzybno, pow. śremski (M. Janowski).

Drzemlik *Falco columbarius* (W)

7.01 – 1 os., Samsięzycyn, pow. nakielski (W. Plata); **20.01** – 1 ♂, Broniszewice, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **27.01** – 1 ♂, Dłużyna, pow. leszczyński (P. Sieracki); **12.02** – 1 os., Krukówko, pow. nakielski (D. Ostrowski); **13.02** – 1 os., Piła, pow. pleszewski (E. Markiewicz); **27.02** – 1 ♀/juv., Żyto-wiecko/Bukownica, pow. gostyński (P. Szymański, M. Tobółka); **2.03** – 1 ♀, Konin (S. Mielczarek); **16.03** – 1 ♂, Pyzdry, pow. wrzesiński (S. Niziński); **13.04** – 1 ♂, Wąsosz, pow. złotowski (A. Konopka); **21.08** – 1 os., Żukowo, pow. obornicki (P. Szymański); **31.08** – 1 ♂, Srocko Małe, pow. poznański (B. Nowak); **25.09** – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **25.09** – 1 ♀/juv., zb. Wonieść (P. Szymański); **5.10** – 1 os., leśn. Samita, pow. szamotulski (P. Wylegała); **9.10** – 1 ♀, Żukowo (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **14.10** – 2 ♀♀, Jez. Sławianowskie, pow. złotowski (A. Konopka); **18.10** – 1 ♀/juv., Zmysłowo, pow. rawicki (M. Przysański); **19.10** – 1 ♂, stawy Ostrówek, pow. pilski (K. Drab); **27.11** – 1 ♀/juv., Panigródz, pow. wągrowiecki (A. Kiszka); **15.12** – 1 ♂, Prusinowo, pow. czarnkowsko-trzecieński (D. Kujawa); **20.12** – 1 ♀/juv., Boreczek, pow. śremski (B. Nowak).

Kobuz *Falco subbuteo* (XI-III, cn. 10)

XI-III: 28.03 – 1 ad., Poznań-Rataje (S. Kaczorowski). **Skupienia: 4.05** - 10 os., zb. Wonieść, pow. kościański (J. Stępniewski).

Sokół wędrowny *Falco peregrinus* (W)

19.01 – 1 ad., Trzcieliny, pow. ostrowski (M. Antczak i inni); **13.02** - 1 ad., Żytowiecko, pow. gostyński (M. Tobółka, K. Żołnierowicz); **15.02** – 1 ad., Pianówka, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **17.03** - 1 ad., Pianówka (K. Drab); **23.03** - 1 ad., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **25.04** – 1 ad., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionaek); **6.05** - 1 ad., stawy Żukowo, pow. obornicki (B. Nowak, J. Wyrwał); **15.06** - 1 ad., stawy Smogulec (A. Konopka); **3.08** - 1 juv., Wzgórze św. Wojciecha, Poznań (S. Niziński); **7.08** - 1 juv., Dobrojewo, pow. szamotulski (J. Wyrwał, R. Kubacki); **7.08** - 1 juv., Przybiń, pow. leszczyński (P. Szymański); **15.08** - 1 juv., Czempień/Ogniewo, pow. kościański (M. Janowski); **15.08** - 1 juv., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); **1.09** - 1 juv., Zełgniewo, pow. piłski (W. Plata); **17.09** – 1 ad., Krostkowo, pow. piłski (M. Janowski); **24.09** - 1 imm., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał, D. Kujawa); **28.09** - 1 juv., stawy Ostrówek, pow. piłski (K. Drab, B. Rudzionaek); **29.09** - 1 ad., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **2.10** - 1 ad., stawy Ostrówek (D. Ostrowski i inni); **4.10** - 1 juv., Słupy, pow. nakielski (W. Bagiński, R. Szarański); **5.10** - 1 ad., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionaek); **6.10** - 1 ad., rez. Uroczysko Jary, Górzna, pow. złotowski (D. Ostrowski); **9.10** - 1 juv., Stołęzyn, pow. wągrowiecki (M. Przysański); **19.10** – 1 ad., stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **19.10** - 1 ad. stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionaek); **22.10** – 1 imm., stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (A. Lange); **22.10** - 1 juv., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **29.10** – 1 juv., Kamień, pow. złotowski (A. Kiszka); **30.10** - 1 ad., stawy Ostrówek (W. Bagiński i inni); **31.10** - 1 ad., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionaek); **12.11** - 1 imm., Poznań-Morasno (S. Karpicki); **20.11** - 1 ad., Żabikowo, pow. średzki (M. Szajda); **9.12** - 1 ad., Most B. Chrobrego, Poznań (S. Niziński); **29.12** – 1 ad., Żukowo (P. Szymański).

Wodnik *Rallus aquaticus* (XII-II)

8.01 – 1 os., Ślesin, pow. koniński (M. Antczak, P. Szymański); **9.02** - 1 os., Jez. Gosławskie, Konin-Gosławice (M. Janowski, B. Nowak).

Kropiatka *Porzana porzana* (IX-IV²)

20.04 – ok. 50 ♂♂ na odcinku dol. Noteci o długości ok. 1300 m, Lipia Góra, pow. chodzieski (S. Niziński).

Zielonka *Porzana parva* (W)

2.04 – 1 ♀, stawy Występ, pow. nakielski (B. Rudzionaek); **4.04-11.05** - 2 terytoria, Wojnowice, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **10.04** - 1 ♂, stawy Słupy, pow. nakielski (M. Blank); **11.04** – 2 terytoria, stawy Zgliniec, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **19.04** - 2 ♂♂, Laskowa, pow. górowski (P. Sieracki); **20.04** - 4 ♂♂, **27.04** - 1 ♂, Białośliwie, pow. piłski (S. Niziński); **23.04** – 1 ♂, Wojnowice, pow. leszczyński (P. Szymański); **26.04** - 1 os., Jez. Trzebidzkie, pow. leszczyński (P. Sieracki); **28.04** - 3 ♂♂, Biała, pow. czarnkowsko-trzcianecki (M. Maluśkiewicz); **28.04** - 1 ♂, Jez. Dominickie, pow. leszczyński (P. Sieracki); **1.05** - 3 ♂♂, Jez. Strykowskie, pow. poznański (T. Rosiński); **2 i 26.05** - 1 ♂, stawy Zgliniec (A. Łakomy); **4.05** - 1 ♂, Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **10.05-12.06** - 1 ♂, stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał, I. Odrzykoski); **12.05** - 2 ♂♂, Boszkowo-Letnisko, pow. leszczyński (A. Łakomy); **14.05** - 5-6 ♂♂, Staw nr 1 (Dziki Staw), zb. Wonieść (M. Antczak, P. Szymański, M. Tobółka); **15.05** - 1 ♂, stawy Trzcieliny, pow. ostrowski (M. Antczak, P. Szymański, M. Tobółka); **18.05** - 1 ♂, jez. Rybno Małe, Kiszkowo, pow. gnieźnieński (S. Niziński); **22.05** - 1 ♂, Jez. Jezieryckie, pow. kościański (B. Nowak); **25.05** - 1 ♂, Jez. Pątnowskie, Konin-Pątnów (S. Mielczarek, A. Winięcki); **27.05** - 2 ♂♂, stawy Kiszkowo, pow. gnieźnieński (S. Niziński); **29.05** – 1 os. (głos), Poznań-Strzeszyn (I. Odrzykoski); **8.06** - 4 ♂♂, Kromolice, pow. poznański (M. Szajda); **14.08** - 1 ♀, Białokosz, pow. międzychodzki (J. Zgrajek); **2 i 3.09** – 1 juv., Boguniewo, pow. obornicki (J. Dąbrowski); **30.09** – 1 ♂, Jez. Witosławskie, pow. leszczyński (A. Łakomy); **1.10** - 1 juv., Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał).

Łyska *Fulica atra* (cn. 500)

18.06 – ok. 1000 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (B. Rudzionaek); **8.07** – ok. 800 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionaek); **9.07** – ok. 690 os., stawy Smogulec (M. Radziszewski); **11.07** - 1500 os., stawy Samostrzel, pow. nakielski (W. Bagiński); **26.07** – ok. 2500 os., stawy Antoniny (B. Rudzionaek); **26.07** – ok. 1000 os., **31.07** – ok. 1200 os., stawy Smogulec (B. Rudzionaek); **1.08** – ok. 1080 os., stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **3.08** – ok. 500 os., stawy Występ, pow. nakielski

(B. Rudzionaek); **3.08** – ok. 900 os., stawy Samostrzel (B. Rudzionaek); **5.08** – ok. 650 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał); **10.08** – ok. 500 os., stawy Występ (W. Bagiński); **10.08** – ok. 500 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **12.08** – ok. 1650 os., stawy Samostrzel (W. Bagiński); **12.08** – ok. 2000 os., stawy Smogulec (B. Rudzionaek); **14.08** – ok. 2500 os., stawy Antoniny (B. Rudzionaek); **15.08** – ok. 1200 os., stawy Manieczki, pow. śremski (B. Nowak); **15.08** – ok. 570 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **17.08** – ok. 1500 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionaek); **20.08** – ok. 600 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **22.08** – ok. 800 os., stawy Występ (B. Rudzionaek); **30.08** – ok. 780 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **3.09** – ok. 2000-2100 os., stawy Antoniny (W. Plata); **14.09** – ok. 2000 os., stawy Występ (B. Rudzionaek); **16.10** – ok. 950 o., stawy Manieczki (M. Janowski, Sz. Kaczmarek); **21.10** – ok. 1000 os., Jez. Chrzypskie Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **28.10** – ok. 950 os., stawy Manieczki (M. Janowski); **20.11** – ok. 1200 os., stawy Manieczki (M. Janowski); **27.11** – ok. 800 os., stawy Manieczki (B. Nowak, M. Janowski); **3.12** – ok. 2500 os., Jez. Chrzypskie Wielkie (D. Kujawa).

Żuraw *Grus grus* (XII-I, cn. 500)

Stada: **27.04** – ok. 500 os., Białosławie, pow. pilski (S. Niziński); **10.09** – 871 os., Roszkowo, pow. kościański (B. Nowak); **11.09** – 997 os., Kleszczyna, pow. złotowski (A. Konopka); **11.09** – 511 os., zb. Wonieść (P. Sieracki); **28.09** – 1073 os., Kleszczyna (D. Ostrowski); **28.09** – ok. 1000 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (K. Drab, B. Rudzionaek); **1.10** – 1165 os., Kleszczyna (A. Konopka); **1.10** – 2385 os., Krostkowo, pow. pilski (W. Plata); **2.10** – 1396 os., zb. Wonieść (P. Sieracki); **5.10** – ok. 3300 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionaek); **10.10** – ok. 600 os., Zaborowo, pow. radziejowski (M. Radziszewski); **12.10** – ok. 1500 os., stawy Smogulec (B. Rudzionaek); **15.10** – 596 os., zb. Wonieść (P. Sieracki); **15.10** – 879 os., Krostkowo (W. Plata); **19.10** – ok. 800 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionaek); **12.11** – ok. 510-520 os., zb. Wonieść (Sz. Kaczmarek).

Ostrygojad *Haematopus ostralegus* (W)

13.09 – 1 os., Zb. Pakoski, Krzyżanna, pow. mogileński (P. Kaczorowski).

Szablodziób *Recurvirostra avosetta* (W)

28.05 – 1 os., stawy Występ, pow. nakielski (W. Plata).

Jest to cn. 23 stwierdzenie w regionie (Żurawlew & Radziszewski 2013a).

Sieweczka rzeczna *Charadrius dubius* (X-III¹, cn. 10)

Stada: **12.05** – 10 os., Rosko, żwirownia, pow. czarnkowsko-trzcianecki (S. Niziński); **22.06** – 13 ad. i 4 juv., Rosko (K. Drab); **4.07** – 10 os., Karczyn, pow. inowrocławski (W. Bagiński, P. Stopiński); **6** i **12.07** – 12 os., Rosko (K. Drab); **10.07** – 27 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); **15.07** – 10 os., Rosko (K. Drab); **17.07** – 18 os., stawy Grzybno (B. Nowak); **24.07** – 15 os., **28.07** – 12 os., **1.08** – 15 os., Rosko (K. Drab); **5.08** – 17 os., **9.08** – 15 os., Rosko (K. Drab, B. Rudzionaek); **16.08** – 10 os., Rosko (K. Drab).

Sieweczka obrożna *Charadrius hiaticula* (XI-III¹, cn. 10)

Stada: **18.09** – 15 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał); **28.09** – ok. 20 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (K. Drab, B. Rudzionaek).

Mornel *Charadrius morinellus* (W)

27.08 – 1 ad., **28.08** – 7 ad. i 5 juv., **29.08** – 5 juv., **31.08** i **1.09** – 2 juv. Osieczna, pow. leszczyński (P. Szymański i inni); **29.08** – 4 ad. i 3 juv., Grocholin, pow. nakielski (M. Radziszewski); **29.08** – 1 juv., Górki Dąbskie, pow. nakielski (M. Radziszewski); **5.09** – 2 juv., Wojnowice, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **1.11** – 1 ad., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał).

W Wielkopolsce odnotowane wcześniej 8 razy (Żurawlew & Radziszewski 2012).

Siewka złota *Pluvialis apricaria* (XII-II, V-VII, cn. 500)

XII-II: **22.01** – 2 os., Antoniny, pow. chodzieski (W. Plata); **7.02** – 1 os., Miechcin, pow. gostyński (J. Ratajczak); **1.12** – 61 os., Wonieść, pow. kościański (P. Sieracki); **1.12** – 12 os., Sarbinowo, pow. rawicki (M. Przysański); **4.12** – 75 os., Krajenka/Złotów, pow. złotowski (W. Plata); **4.12** – ok. 80 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał); **6.12** – 96 os., Spławie, pow. kościański (P. Sieracki); **10.12** – 1 os. (głos), Sobiejuchy, pow. zniński (D. Ostrowski, M. Gutowski, M. Blank); **11.12** – ok. 120 os., stawy Łukowo (A. Lange); **20.12** – 25 os., Otylin, pow. pilski (D. Ostrowski); **20.12** – 302 os., Pierzchno, pow. średzki (B. Nowak); **31.12** – ok. 160 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (M. Kujawa); **31.12** – 28 os., Manieczki, pow. śremski (M. Janowski). **V-VII:** **22.06** – 3 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **8.07** – ok. 50 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionaek). **Stada:** **11.03** – ok. 600 os., Stare Bojanowo, pow. kościański (P. Sieracki, Sz. Kaczmarek); **13.03** – ok.

800 os., Spławie, pow. kościański (B. Nowak, Sz. Kaczmarek); **13.03** – ok. 1200 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak, Sz. Kaczmarek); **22.03** – ok. 3000 os., Przemęt-Zaborowo, pow. leszczyński (P. Sieracki); **23.03** – po ok. 2000 i 500 os., Broniszewice, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **24.03** – cn. 2000 os., Przemęt-Zaborowo (P. Sieracki); **25.03** – ok. 3000 os., Broniszewice (P. Żurawlew); **26.03** – ok. 1500 os., Przemęt-Zaborowo (P. Sieracki); **29.03** – ok. 5000 os., Przemęt-Zaborowo (P. Sieracki); **30.03** – ok. 1500 os., Bielawy Pogorzelskie, pow. gostyński (P. Sieracki); **31.03** – ok. 930 os., Helenopol, pow. grodziski (P. Sieracki); **1.04** – ok. 700 os., Broniszewice (P. Żurawlew); **2.04** – ok. 7000 os., Przemęt-Zaborowo (P. Sieracki); **5.04** – ok. 2500 os., Przemęt-Zaborowo (P. Sieracki, D. Kotowska); **5.04** – ok. 900-1000 os., Błotnica, pow. strzelecko-drezdenecki (P. Wylegała); **5.04** – ok. 5500 os., Perkowo, pow. wolsztyński (P. Sieracki); **5.04** – ok. 2000-2500 os., Dąbcze, pow. leszczyński (P. Szymański); **17.04** – ok. 500 os., Pawłowie, pow. leszczyński (G. Lorek); **26.10** – ok. 590 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionaek); **28.10** – cn. 507 os., Szołdry, pow. śremski (M. Janowski); **29.10** – ok. 900 os., stawy Ślesin (W. Bagiński i inni); **29.10** – ok. 800 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **30.10** – ok. 800 os., stawy Ostrówek (W. Bagiński i inni); **1.11** – ok. 600 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **4.11** – ok. 900 os., stawy Ślesin (W. Bagiński); **5 i 6.11** – ok. 500 os., stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski, A. Lange); **5.11** – ok. 1100 os., stawy Ślesin (W. Bagiński, M. i T. Blank); **6.11** – ok. 800 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **20 i 27.11** – ok. 1000 os., stawy Ślesin (B. Rudzionaek); **11.12** – ok. 900 os., stawy Ślesin (B. Rudzionaek); **14.12** – ok. 700 os., stawy Ślesin (W. Bagiński).

Siewnica *Pluvialis squatarola* (XI-V, cn. 5)

XI-V: 21.05 – 1 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionaek); **2.11** – 1 os., stawy Gosławice, Kolin-Gosławice (S. Mielczarek); **11.11** – 4 os. stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał, R. Kubacki); **19.11** – 2 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał). **Stada: 28.09** – 8 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionaek); **29.09** – 7 os., stawy Objezierze (P. Szymański i inni); **1.10** – 5 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał, R. Kubacki); **5.10** – 23 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionaek); **9.10** – 8 os., stawy Żukowo, pow. obornicki (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **12.10** – 56 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionaek); **12.10** – 11 os., stawy Objezierze (M. Kujawa); **15.10** – 9 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **16.10** – 10 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **19.10** – 38 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionaek); **22.10** – 24 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **26.10** – 19 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionaek); **29.10** – 12 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **30.10** – 20 os., stawy Ostrówek (W. Bagiński i inni); **31.10** – 17 os., stawy Objezierze (K. Drab, B. Rudzionaek); **1 i 6.11** – 8 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **5.11** – 10 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (W. Bagiński i inni); **12.11** – 17 os., stawy Dębnicza-Kocięba, pow. ostrowski (J. Bartuzi).

Czajka towarzyska *Vanellus gregarius* (W)

24.09 – 1 juv., Wonieść, pow. kościański (Sz. Kaczmarek i inni); **24.09** – 1 juv., Koszkowo, pow. gostyński (P. Sieracki, D. Kotowska).

W opinii Komisji Faunistycznej (2012) obie obserwacje dotyczyły tego samego osobnika i zostały uznane jako jedno stwierdzenie. Jest to dziewiąte stwierdzenie czajki towarzyskiej w Wielkopolsce (Żurawlew & Radziszewski 2013a).

Czajka *Vanellus vanellus* (XII-I, cn. 1000)

XII-I: 19.01 – 6 os., Biadaszki, pow. ostrowski (M. Antczak i inni); **20.01** – 12 os., Broniszewice, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **22.01** – 45 os., Antoniny, pow. chodzieski (W. Plata); **24.01** – 2 os., Konstantynowo/Grzybno, pow. śremski (M. Janowski); **24 i 27.01** – 3 os., Cieśle, pow. obornicki (G. Dąbrowski, A. Lange); **28.01** – 48 os., Przemęt, pow. wolsztyński (P. Sieracki); **3.12** – 40 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (D. Ostrowski, N. Królikowska, M. Cymbała); **4.12** – 32 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **11.12** – 10 os., Wilków Polski, pow. grodziski (P. Sieracki); **11.12** – ok. 80 os., stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (A. Lange); **11.12** – ok. 40 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (B. Rudzionaek); **14.12** – 60 os., stawy Ślesin (W. Bagiński); **17.12** – 45 os. stawy Objezierze (J. Wyrwał); **29.12** – 1 os., Naclaw, pow. kościański (Sz. Kaczmarek); **31.12** – 50 os., stawy Ślesin (M. Kujawa). **Stada: 13.03** – ok. 1000 os., Spławie, pow. leszczyński (B. Nowak, Sz. Kaczmarek); **13.03** – ok. 1500 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak, Sz. Kaczmarek); **20.03** – cn. 816 os., Krukówko, pow. nakielski (A. Dylik); **23.03** – ok. 1200 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **30.03** – 1500 os., Pianówka, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **24.07** – ok. 2500 os., **28.07** – ok. 3000-3500 os., Rosko/Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **28.07** – ok. 1000 os., Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał); **1.08** – ok. 2500 os., **5.08** – ok. 1500 os., Rosko (K. Drab, B. Rudzionaek); **17.08** – ok. 1500 os.,

stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionaek); **10.09** – ok. 1000 os., Żukowo (S. Karpicki); **11.09** – ok. 1150 os., Panigródz, pow. wągrowiecki (A. Kiszka); **16.09** – ok. 1000 os., Żukowo (P. Wyrwał); **17.09** – ok. 1500 os., Samostrzel, pow. nakielski (W. Bagiński, M. Blank); **24.09** – ok. 1200 os., stawy Objezierze/Żukowo (J. Wyrwał, D. Kujawa); **24.09** – ok. 2300-2500 os., Bartoszkowo, pow. złotowski (W. Plata); **1.10** – ok. 1300 os., Roszkowo, pow. kościański (B. Nowak); **5.10** – ok. 1000 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionaek); **6.10** – ok. 1000-1100 os., Piła-Motylewo (D. Ostrowski, A. Stanilewicz); **12.10** – ok. 1500 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionaek); **12.10** – ok. 1000 os., stawy Objezierze (M. Kujawa); **15.10** – ok. 1200 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **19.10** – ok. 3000 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionaek); **28.10** – ok. 2900 os., Szoldry, pow. śremski (M. Jankowski); **29.10** – ok. 3000 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **30.10** – ok. 1200 os., stawy Ostrówek (W. Bagiński i inni); **1 i 6.11** – ok. 2000 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **11.11** – ok. 1000 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał).

Biegus rdzawy *Calidris canutus* (W)

14.05 – 1 ad., stawy Trzcieliny, pow. ostrowski (M. Antczak, P. Szymański, M. Tobółka); **2.08** – 1 os., składowisko odpadów paleniskowych w nieczynnej odkrywcze Pątnów, pow. koniński (S. Mielczarek); **2.09** – 1 juv., **4.09** – 3 juv., **6.09** – 4 juv., Zb. Pakoski, Krzyżanna, pow. mogileński (S. Kaczorowski, J. Winiecki).

Biegus mały *Calidris temminckii* (W)

8.05 – 1 os., stawy Żukowo, pow. obornicki (S. Karpicki, J. Wyrwał); **9.05** – 3 os., stawy Trzcieliny, pow. ostrowski (M. Radziszewski); **14 i 15.05** – 10 os., stawy Trzcieliny (M. Antczak, P. Szymański, M. Tobółka); **18.05** – 4 os., stawy Żukowo (J. Wyrwał); **10.07** – 2 ad., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); **15 i 28.07** – 1 ad., **1.08** – 2 ad., **5.08** – 1 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzecieński (K. Drab, B. Rudzionaek); **23.07** – 1 os., Robczysko, pow. leszczyński (P. Szymański); **14.08** – 1 ad., stawy Grzybno (M. Janowski); **18.08** – 1 os., stawy Grzybno (S. Niziński); **13.10** – 1 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (A. Konopka).

Biegus arktyczny *Calidris melanotos* (W)

28.09 i 2.10 – 2 juv., Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionaek i inni).

Czwarte stwierdzenie w regionie, wcześniej zanotowany w latach 1988, 2003 i 2007 (Bednorz et al. 2000, Komisja Faunistyczna 2004, 2008).

Biegus krzywodzioby *Calidris ferruginea* (XI-VI, cn. 20)

XI-VI: 4.05 – 1 os., stawy Występ, pow. nakielski (D. Kilon).

Biegus zmienny *Calidris alpina* (XII-II, cn. 100)

XII-II: 3.12 – 1 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (D. Ostrowski, N. Królikowska, M. Cymbała).

Stada: 28.09 – ok. 300 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (K. Drab, B. Rudzionaek); **2.10** – 244 os., stawy Ostrówek (D. Ostrowski i inni); **1.10** – 106 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał, R. Kubacki); **5.10** – ok. 500 os., **12.10** – ok. 250 os., **19.10** – ok. 210 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionaek); **22.10** – 110 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **26.10** – 122 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionaek); **30.10** – ok. 150 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (W. Bagiński i inni); **31.10** – ok. 145 os. stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionaek).

Biegus płaskodzioby *Limicola falcinellus* (W)

14 i 15.08 – 1 ad., stawy Grzybno, pow. śremski (M. Janowski, B. Nowak).

Batalion *Philomachus pugnax* (L, XII-II, cn. 100)

Stada: 3.04 – ok. 305 os., **5.04** – 567 os., **9.04** – ok. 630 os., Przemęt-Zaborowo, pow. wolsztyński (P. Sieracki, D. Kotowska); **17.04** – 161 os., Heliodorowo, pow. chodzieski (D. Ostrowski); **19.04** – ok. 185 os., Goszczanowiec, pow. strzelecko-drezdenecki (P. Wylegała); **20.04** – ok. 300 os., Białośliwie, pow. pilski (S. Niziński); **20.04** – cn. 400 os., Przemęt (P. Sieracki); **21.04** – ok. 250 os., Goszczanowiec (D. Kujawa); **22.04** – ok. 240 os., Karczyn, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **23.04** – ok. 150 os., Przemęt, pow. wolsztyński (P. Szymański); **23.04** – ok. 100 os., Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał); **23.04** – ok. 120 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (M. Kujawa); **24.04** – ok. 150 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (M. Kujawa); **25.04** – cn. 400 os., Karczyn/Wróble (J. Winiecki); **25.04** – ok. 110 os., Pudliszki, pow. gostyński (M. Tobółka, K. Żołnierowicz); **27.04** – ok. 100 os., Białośliwie (S. Niziński); **30.04** – ok. 250 os., Karczyn (M. Radziszewski); **30.04** – ok. 350 os., Wróble (M. Radziszewski); **1.05** – ok. 500 os., Karczyn (P. Kaczorowski); **3.05** – ok. 120 os., Tur-Brzózki, pow. nakielski (A. Dylík); **4.05** – 105 os., stawy Występ, pow. nakielski (D. Kilon); **7.05** – ok. 290 os., stawy Występ (W. Bagiński); **1.08** – ok. 100 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzecieński (K. Drab).

Bekasik *Lymnocyptes minimus* (W)

30.03 – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **9.04** - 1 os., Roszkowo, pow. kościański (Sz. Kaczmarek); **10.04** – 1 os., Żukowo, pow. obornicki (P. Szymański); **12.04** – 1 os., Niewieś, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **12.04** – 5 i 1 os., Żbiki, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **15.04** - 1 tokujący, dol. Rowu Polskiego, Robczysko, pow. leszczyński (P. Szymański); **18.04** – 1 os., Żbiki (P. Żurawlew); **18.04** - 1 os., Poniec, pow. gostyński (K. Żołnierowicz, M. Tobółka); **19.04** - 1 os., Laskowa, pow. górowski (P. Sieracki); **22.04** - 3 os. (1 tokujący), Tarnowa Łąka, pow. leszczyński (J. Stępniewski, A. Łuczak); **23** - 2 os., Żukowo (J. Wyrwał); **24.04** - 1 os., Objezierze, pow. obornicki, (S. Niziński); **30.04** - 2 os., Żukowo (J. Wyrwał); **1.05** - 3 os. (1 tokujący), Jez. Proboyszewskie, pow. międzychodzki (P. Sieracki); **3.05** - 2 os., Żukowo (J. Wyrwał, R. Kubacki); **8.05** - 1 os., Sycyn, pow. obornicki (J. Wyrwał); **24.09** - 2 os., Żukowo (J. Wyrwał, D. Kujawa); **6.10** – 1 os., Padniewko, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **15.10** – 8–10 os., stawy Dębница-Kocięba, pow. ostrowski (P. Szymański, M. Tobółka); **15.10** - 1 os., Objezierze (J. Wyrwał).

Kszyk *Gallinago gallinago* (X³-II, cn. 50)

Stada: **23.03** – ok. 50 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **30.03** – ok. 200 os., **12.04** – ok. 50 os., Pianówka, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **15.07** – ok. 70 os., Rosko/Gulcz (K. Drab); **28.07** – ok. 150 os., **1.08** – ok. 300 os., Rosko/Gulcz (K. Drab); **5.08** – ok. 650 os., **9.08** – ok. 300 os., Rosko/Gulcz (K. Drab, B. Rudzioniczek); **16.08** – ok. 250 os., Rosko/Gulcz (K. Drab); **18.08** – ok. 50 os., stawy Grzybno, pow. śremski (S. Karpicki); **26.08** – ok. 60 os., stawy Występ, pow. nakielski (W. Bagiński); **11.09** – ok. 100 os., **16.09** - 51 os., stawy Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał); **24.09** – ok. 95 os., stawy Objezierze/Żukowo (J. Wyrwał, D. Kujawa); **28.09** – ok. 50 os., **5.10** – ok. 50 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (K. Drab, B. Rudzioniczek); **16.10** - 58 os., stawy Objezierze/Żukowo (J. Wyrwał); **19** i **26.10** – po ok. 100 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzioniczek).

Dubelt *Gallinago media* (W)

13.05 – 1 os., **14.05** – 3 os., **25.05** – 2 os., **9.06** – 1 os., **22.06** – 1 os., Trzebiczyń, pow. strzelecko-drezdenecki (P. Wylegała); **14.05** - 1 os., Przemęt-Zaborowo, pow. wolsztyński (M. Antczak, P. Szymański, M. Tobółka); **22.05** - 1 ♂ tokujący, Zagórz, pow. słupecki (S. Niziński).

Szlamiec długodzioby *Limnodromus scolopaceus* (W)

29.09-17.10 – 1 juv., Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański i inni).

Pierwsze stwierdzenie w Wielkopolsce i zarazem drugie krajowe (Szymański 2012).

Słonka *Scolopax rusticola* (XI-II, cn. 5)

XI-II: **29.01** - 1 os., jez. Dąb, pow. wałecki (W. Plata); **29.01** – 1 os., Heliodorowo, pow. chodzieski (P. Wylegała); **20.12** – leśniczówka Samita, pow. międzychodzki (P. Wylegała); **30.12** – 1 os., Leśnik, pow. złotowski (A. Gański).

Szlamnik *Limosa lapponica* (W)

31.07 – 1 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzioniczek); **31.07** - 1 os., Jurkowo, pow. kościański (B. Nowak, M. Janowski); **2-18.09** – 1 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Szymański i inni); **18.09** – 1 os., Kasprowo, pow. bydgoski (A. Dylak); **28.09** i **5.10** - 1 juv., stawy Ostrówek, pow. pilski (K. Drab, B. Rudzioniczek).

Kulik mniejszy *Numenius phaeopus* (W)

19.03 – 1 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzioniczek); **23.04** - 2 os., stawy Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał); **24.04** - 1 os., stawy Ostrówek (M. Kujawa); **29.04** - 2 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (D. Kilon i inni); **2.07** - 1 os., Czarnków (K. Drab); **24.07** – 1 os., stawy Występ, pow. nakielski (B. Rudzioniczek); **26.07** – 1 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (B. Rudzioniczek); **28.07** - 1 os., Kaczory, pow. pilski (W. Plata); **31.07** - 5 os., Jurkowo, pow. kościański (B. Nowak, M. Janowski); **8.08** - 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **20.08** - 1 os., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Antczak); **25.08** - 1 os., Jez. Witosławskie, pow. leszczyński (P. Sieracki); **5.09** - 3 os., Wojnowice, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **24.09** - 1 os., Koszkowo, pow. gostyński (P. Sieracki, D. Kotowska).

Kulik wielki *Numenius arquata* (XII-II, cn. 50)

XII-II: **3**, **4** i **29.12** – 1 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (D. Ostrowski, J. Wyrwał, P. Szymański). **Stada:** **14.04** - 62 os., Gajewo, pow. czarnkowsko-trzcianecki (M. Maluśkiewicz).

Brodzicz piskliwy *Actitis hypoleucos* (X³-III, cn. 20)

Stada: **24.07** – 20 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak).

Samotnik *Tringa ochropus* (XII-II, cn. 10)

XII-II: 19.01 – 1 os., stawy Trzcieliny, pow. ostrowski (M. Antczak i inni); **1.02** – 1 os., stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **11.12** – 2 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (B. Rudzionic); **14.12** – 1 os., stawy Ślesin (W. Bagiński); **31.12** – 3 os., stawy Ślesin (M. Kuja-wa). **Stada: 28.07** – 25 os., Rosko/Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **1.08** – 10 os., Rosko (K. Drab).

Brodzicz śniady *Tringa erythropus* (XI²-III¹, cn. 20)

Stada: 3.05 – 31 os., **6.05** – 22 os., stawy Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał, R. Kubacki); **6.05** – 24 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (B. Nowak, J. Wyrwał); **5.08** – 20 os., Rosko/Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab, B. Rudzionic); **16 i 18.09** – 20 os., **24.09** – 22 os., stawy Obje-zierze (J. Wyrwał, D. Kujawa); **15.10** – 20 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (D. Ostrowski, M. Gutowski); **15 i 16.10** – 35 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **19.10** – 32 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionic); **22.10** – 22 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **26.10** – 34 os., stawy Smo-gulec (K. Drab, B. Rudzionic); **29.10** – 26 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **31.10** – ok. 20 os., sta-wy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionic).

Kwokacz *Tringa nebularia* (XI-IV¹, cn. 30)

XI-IV¹: 8.04 – 1 os., Słupy, pow. nakielski (M. Radziszewski); **2.11** – 1 os., Zb. Pakoski, Góra, pow. mogileński (S. Kaczorowski). **Stada: 18.04** – 54 os., Trzebicz, pow. strzelecko-drezdenecki (P. Wylegała).

Brodzicz pławny *Tringa stagnatilis* (W)

22.04 – 1 os., stawy Występ, pow. nakielski (B. Rudzionic); **25.04** – 1 ad., Kromolice, pow. po-znański (S. Niziński); **27.04** – 1 os., Lednogóra, pow. gnieźnieński (P. Szymański); **2.05** – 1 os., **3.05** – 2 os. stawy Żukowo, pow. obornicki (S. Karpicki, J. Wyrwał, R. Kubacki); **5.05** – 1 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (M. Przysański); **18.09** – 2 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał).

Łęczak *Tringa glareola* (X-IV¹, cn. 100)

X-IV¹: 2.04 – 2 os., Wojnowice, pow. leszczyński (B. Nowak i inni); **1 i 2.10** – 1 os., stawy Objezie-rze, pow. obornicki (J. Wyrwał i inni); **29.10** – 1 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (W. Bagiński i in-ni), **5.11** – 1 os., stawy Ślesin (W. Bagiński, M. i T. Blank). **Stada: 20.04** – cn. 100 os., Przemęt, pow. wolsztyński (P. Sieracki); **25.04** – ok. 130 os., Pudliszki, pow. gostyński (M. Tobółka, K. Żolniero-wicz); **25.04** – ok. 350 os., Puszczykówek, pow. grodziski (P. Sieracki); **25.04** – 107 os., Ziemin, pow. grodziski (B. Nowak); **25.04** – ok. 150 os., Wróble/Karczyn, pow. inowrocławski (J. Winiecki); **26.04** – 126 os., Ladorudz, pow. koniński (S. Mielczarek); **30.04** – ok. 150 os., Karczyn (M. Ra-dziszewski); **30.04** – ok. 100 os., Wróble (M. Radziszewski); **30.04** – ok. 150 os., stawy Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał); **1.05** – 121 os., Jez. Proboszczowskie, pow. międzychodzki (P. Sierac-ki); **3.05** – ok. 300 os., Żukowo (J. Wyrwał, R. Kubacki); **6.05** – ok. 220 os., stawy Żukowo (J. Wy-rwał); **6.05** – ok. 220, stawy Żukowo (B. Nowak, J. Wyrwał); **7.05** – ok. 200 os., **8.05** – ok. 100 os., stawy Żukowo (J. Wyrwał); **8.05** – ok. 110 os., Sulejewo, pow. śremski (Sz. Kaczmarek); **4.07** – ok. 120 os., Karczyn (W. Bagiński, P. Stopiński); **16.07** – 175 os., stawy Żukowo (J. Wyrwał); **24.07** – ok. 150 os., **28.07** – ok. 250 os., Rosko/Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **1.08** – ok. 400 os., Rosko (K. Drab); **5.08** – ok. 700 os., Rosko (K. Drab, B. Rudzionic); **7.08** – ok. 100 os., Jur-kowo, pow. kościański (P. Szymański); **9.08** – ok. 300 os., **16.08** – ok. 150 os., Rosko/Gulcz (K. Drab, B. Rudzionic).

Krwawodziób *Tringa totanus* (XI-II, cn. 20)

Stada: 15.04 – 40 os., Tur, pow. nakielski (A. Dylak).

Kamusznik *Arenaria interpres* (W)

29.05 – 1 ad., stawy Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał); **14.08** – 1 ad., Jurkowo, pow. kościań-ski (S. Niziński); **4 i 6.09** – 1 juv., Zb. Pakoski, Krzyżanna, pow. mogileński (J. Winiecki, S. Kaczorowski).

Płatkonóg sztydłodzioby *Phalaropus lobatus* (W)

4.07 – 1 os., Karczyn, pow. inowrocławski (W. Bagiński, P. Stopiński); **4 i 6.09** – 1 juv., Zb. Pakoski, Krzyżanna, pow. mogileński (J. Winiecki, S. Kaczorowski).

Mewa trójpalczasta *Rissa tridactyla* (W)

5.11 – 1 juv./imm., Zb. Pakoski, Góra, pow. mogileński (M. Radziszewski).

Wcześniej w regionie odnotowana 18 razy (Żurawlew & Radziszewski 2013a).

Śmieszka *Chroicocephalus ridibundus* (cn. 3000)

9.10 – ok. 3000 os., **18.11** – ok. 4000 os., **27.11** – ok. 3000 os., **4.12** – ok. 4000 os., Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki, S. Niziński); **12.10** – ok. 3000 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudziona); **22.10** – ok. 3000 os., stawy Trzcieliny, pow. ostrowski (M. Antczak).

Mewa mała *Hydrocoloeus minutus* (L, XI-III, cn. 100)

XI-III: 4.01 – 1 ad., zbiornik wstępnego schładzania elektrowni Konin (S. Mielczarek); **8.01** – 1 ad., Ślesin, pow. koniński (M. Antczak, P. Szymański).

Mewa czarnogłowa *Larus melanocephalus* (W)

Łęgi 2011: 6 par lęgowych, zb. Przykona, pow. turecki (T. Iciek); **14.05** - 2 pary z gniazdami, stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek, A. Winiecki). **Pozostałe: 25.03** – 1 ad., **30.03** – 2 ad., stawy Trzcieliny, pow. ostrowski (R. Kaczmarek); **26** i **31.05** - 1 subad., składowisko odpadów paleniskowych z elektrowni Konin i Pątnów, pow. koniński (S. Mielczarek); **12.06** - 1 subad., Kleczew, pow. koniński (S. Mielczarek, A. Winiecki); **23.07** i **2.08** - 1 juv., Poznań, Jez. Maltańskie (S. Karpicki); **31.08** - 1 juv./imm., stawy Trzcieliny (M. Antczak); **3.09** - 1 juv., stawy Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał); **14.09** i **6.10** - 1 imm. (2. rok), Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **6.09** – 1 juv./imm., Zb. Pakoski, Jankowo, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **20.09** – 1 juv., stawy Trzcieliny, pow. ostrowski (M. Antczak, P. Szymański); **22.09** – 1 juv./imm., Tarnowo, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **27.10** - 1 imm. (1. zima), stawy Skoki, pow. wągrowiecki (A. Lorećki); **29.10** - 1 imm. (1. zima), stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał); **31.10** - 1 imm. (1. zima), Jez. Chodzieskie, pow. chodzieski (W. Plata).

Gatunek regularnie gniazduje od roku 2004 na zb. Przykona, a stanowisko na stawach Gosławice jest drugim w regionie (Mielczarek & Grzybek 2012).

Orlica *Larus ichthyaetus* (W)

28.10 – 1 ad., stawy Kunowo, pow. mogileński (S. Kaczorowski).

Jedenaste stwierdzenie w regionie (Żurawlew & Radziszewski 2012).

Mewa siwa *Larus canus* (L, cn. 300)

Łęgi 2011: 6 par, zb. Przykona, pow. turecki (T. Iciek); **11.05** – 1 para z gniazdem, Kunowo, pow. mogileński (S. Kaczorowski). **Stada: 11.12** - ok. 350-400 os., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (W. Plata).

Mewa żółtonoga *Larus fuscus fuscus* (W)

6 i **7.01** - 1 ad., Ostrów Tumski, Poznań (S. Karpicki); **7.02** - 1 ad., Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **25.02** – 1 ad., Konin (S. Mielczarek); **30.03** – 4 ad., **31.03** – 3 ad., stawy Trzcieliny, pow. ostrowski (R. Kaczmarek, M. Radziszewski); **1.04** – 1 ad., Jez. Rogozińskie, pow. obornicki (D. Le-ligdowicz, W. Grabiński, M. Nadoliński); **2.04** - 1 ad., stawy Trzcieliny (R. Kaczmarek); **11.04** – 2 ad., Jez. Gosławskie, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **19.04** – 1 ad., stawy Ślesin, pow. nakielski (B. Rudziona); **23.04** - 1 ad., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał); **30.04** – 2 ad., **2.05** – 1 ad., Kleczew, pow. koniński (S. Mielczarek); **4.05** - 1 ad., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **26.05** – 3 ad., **31.05** – 1 subad., składowisko odpadów paleniskowych elektrowni Pątnów i Konin (S. Mielczarek); **4, 12, 25.06** i **25.07** – 1 subad., Kleczew (S. Mielczarek, A. Winiecki); **11.07** – 1 ad., stawy w Jankowie Dolnym, pow. gnieźnieński (S. Kaczorowski); **28, 29, 31.07** i **2.08** - 1 ad., Jez. Maltańskie (S. Karpicki); **4.08** – 1 subad., składowisko odpadów elektrowni paleniskowych elektrowni Konin i Pątnów (S. Mielczarek); **16.09** – 1 ad., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **20.09** – 1 ad., stawy Trzcieliny, pow. ostrowski (M. Antczak, P. Szymański); **15.10** - 2 ad., stawy Trzcieliny (R. Kaczmarek i inni); **15.10** – 1 ad., Dębница, pow. ostrowski (P. Szymański, M. Tobółka); **15.10** - 1 subad., Poznań-Morasko (S. Karpicki); **24.10** – 1 ad., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **1.11** - 1 ad., stawy Skoki, pow. wągrowiecki (A. Lorećki); **11.11** – 3 ad., Jez. Pątnowskie, Konin-Pątnów (S. Mielczarek, A. Winiecki); **12.11** – 1 ad., zbiornik wstępnego schładzania elektrowni Konin (S. Mielczarek, A. Winiecki); **15.11** – 1 ad., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **24.11** – 1 ad., Konin (S. Mielczarek, A. Winiecki); **20.12** – 1 ad., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek).

Mewa żółtonoga *Larus fuscus graellsii/intermedius/heuglini* (W)

6 i **7.01** - 1 subad., Ostrów Tumski, Poznań (S. Karpicki), **9.01** - tenże, Most Królowej Jadwigi, Poznań (S. Karpicki, S. Niziński); **7, 10** i **24.02, 2** i **4.03** - tenże, Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **22.09** - 1 ad., Jez. Maltańskie (S. Karpicki); **24.09** - 2 ad., **8.10** - 1 ad., Poznań-Morasko (S. Karpicki); **12.11** - 1 ad., Jez. Maltańskie (S. Karpicki); **12.11** - 1 ad. (być może ten sam, co na Jez. Maltańskim), Poznań-Morasko (S. Karpicki).

Mewa żółtonoga *Larus fuscus* (W)

7.01 - 1 imm., Ostrów Tumski, Poznań (S. Karpicki); **4 i 6.02** - 1 imm., Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **24.03** - 1 imm., stawy Występ, pow. nakielski (B. Rudzionek); **17 i 22.04** - 1 imm., stawy Występ (B. Rudzionek); **26.05** - 2 imm., składowisko odpadów paleniskowych elektrowni Konin i Pątnów (S. Mielczarek); **11 i 25.07, 8.08** - 1 imm., Kleczew (S. Mielczarek, A. Winiecki); **29.07** - 1 imm. i 1 juv., **2.08** - 1 imm., **5.08** - 1 juv., Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **20.09** - 2 juv., stawy Trzcieliny, pow. ostrowski (M. Antczak, P. Szymański); **24.09** - 1 juv., Poznań-Morasko (S. Karpicki); **15.10** - 1 juv./imm., stawy Trzcieliny, pow. ostrowski (P. Szymański, M. Tobółka); **15.10** - 1 juv., stawy Ślesin, pow. nakielski (D. Kilon, M. Blank); **15.10** - 1 imm., Poznań-Morasko (S. Karpicki); **16 i 25.10** - 1 os. (1. rok), **28.10** - 3 os. (1. rok), **29 i 30.10** - 1 os. (1. rok), **31.10** - 2 os. (1. rok), Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **19 i 26.10** - 3 juv. i 1 imm., stawy Ostrówek, pow. pilski (K. Drab, B. Rudzionek); **30.10** - 1 juv., stawy Ostrówek (W. Bagiński i inni); **22, 29 i 31.10** - 3 os. (1. rok), Poznań-Morasko (S. Karpicki); **22 i 29.10, 1.11** - 1 juv., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał); **30.10** - 2 juv., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (W. Bagiński i inni); **31.10** - 2 juv./imm., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionek); **31.10** - 1 juv./imm., stawy Antoniny, pow. chodzieski (K. Drab, B. Rudzionek, W. Plata); **11.11** - 1 os. (1. rok), Jez. Maltańskie (S. Karpicki, S. Niziński); **19.11** - 1 os. (1. rok), Poznań-Morasko (S. Karpicki); **13.12** - 1 juv., Janikowo, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **13.12** - 1 juv., Jez. Maltańskie (B. Nowak); **18-30.12** - 1 os. (1. rok), Jez. Maltańskie (S. Karpicki); **21.12** - 2 juv., Jez. Maltańskie (B. Nowak); **25.12** - 1 juv./imm., Zb. Pakoski, Trląg, pow. inowrocławski (S. Kaczorowski); **27.12** - 1 juv., Jez. Maltańskie (S. Karpicki).

Mewa srebrzysta *Larus argentatus* (L, cn. 500)

Lęgi 2011: cn. 1 para spośród 14 par dużych mew z kompleksu *Larus argentatus*, zb. Przykona, pow. turecki (T. Iciek). **Stada:** **6 i 7.01** - ok. 1000 os., Ostrów Tumski, Poznań (S. Karpicki); **25.02** - ok. 3000 os., **2.03** - ok. 2100 os., Konin (S. Mielczarek); **19.11** - ok. 800 os., Jez. Kierskie, Poznań (S. Niziński); **21.11** - ok. 560 os., Jez. Gosławskie, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **13.12** - ok. 900 os., Janikowo, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **20.12** - ok. 2950 os., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek).

Mewa białogłowa *Larus cachinnans* (L, cn. 500)

Lęgi 2011: cn. 2 pary spośród 14 par dużych mew z kompleksu *Larus argentatus*, zb. Przykona, pow. turecki (T. Iciek).

Duże mewy z kompleksu *Larus argentatus* (cn. 500)

29.01 - ok. 500 os., Ostrów Tumski, Poznań (S. Karpicki); **4.02** - ok. 770 os., Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **30.10** - cn. 500 os., stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (A. Kiszka); **3.12** - ok. 500 os., Poznań-Morasko (S. Karpicki); **10.12** - ok. 2000 os., Jez. Kierskie, Poznań (S. Niziński).

Mewa siodłata *Larus marinus* (W)

4 i 9.01 - 7 ad., Jez. Gosławskie, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **4.01** - 3 ad., **5.01** - 2 ad., zbiornik wstępnego schładzania elektrowni Konin (S. Mielczarek); **6 i 7.01** - 1 imm., Ostrów Tumski, Poznań (S. Karpicki); **8.01** - 3 ad. i 1 imm., Jez. Gosławskie (M. Antczak, P. Szymański); **22.01** - 2 ad., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **14.02** - 1 imm., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **24.02** - 2 ad., Kleczew, pow. koniński (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **28.02** - 3 ad., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **2.03** - 1 ad., Konin (S. Mielczarek); **24.10** - 1 ad., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **25.10** - 1 ad., Jez. Pątnowskie, Konin-Pątnów (S. Mielczarek); **5.11** - 1 ad., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **9.11** - 2 ad., Jez. Pątnowskie (S. Mielczarek); **11.11** - 1 ad., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek, A. Winiecki); **15.11** - 2 ad., **21 i 29.11** - 1 ad., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **29.11** - 3 ad., Zb. Pakoski, Dobieszewice, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **10.12** - 1 ad., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **13.12** - 4 ad., Janikowo, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **20.12** - 2 ad., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **21.12** - 1 juv., Jez. Maltańskie, Poznań (B. Nowak).

Rybitwa wielkodzioba *Sterna caspia* (W)

17.04 - 3 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (M. Blank, A. Dylík); **18.07** - 1 ad., Zb. Pakoski, Krzyżana, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **29.07** - 1 ad., Zb. Pakoski, Jankowo, pow. inowrocławski (M. Radziszewski).

Rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* (X-IV¹, cn. 30)

Stada: **15.05** - ok. 30 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak, M. Janowski); **1.07** - ok. 30 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (K. Drab, B. Rudzionek); **10.07** - ok. 30 os., stawy Grzybno (B. Nowak); **29.07** - ok. 75 os., Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki).

Rybitwa białoczelna *Sternula albifrons* (L, X-IV², cn. 10)

Lęgi: **29.05** – 1 para z gniazdem, **15.06** – 1 para z 2 pull. i 1 para z gniazdem wysiadywanym, Wojdał, pow. inowrocławski (M. Radziszewski, J. Winięcki).

Rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* (L, IX-IV², cn. 10)

IX-IV²: **25.09** – 1 os., stawy Zgliniec, pow. kościański (M. Janowski, B. Nowak). **Stada:** **25.04** – 20 os., stawy Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał, I. Odrzykoski); **27.04** – 20 os., Białośliwie, pow. pilski (S. Niziński).

Rybitwa czarna *Chlidonias niger* (X-IV², cn. 50)

Stada: **21.04** – 67 os., Jez. Gosławskie, Konin-Gosławice (S. Mielczarek); **1.05** – ok. 150 os., Kromolice, pow. poznański (M. Szajda); **9.05** – ok. 60 os., stawy Dębница-Kocięba, pow. ostrowski (M. Radziszewski); **1.07** – ok. 80 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (K. Drab, B. Rudzionek); **1.08** – 127 os., stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek).

Rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus* (L, IX-IV², cn. 10)

Lęgi: **22.05** – 1 para lęgowa, dol. Średzkiej Strugi, Kromolice, pow. poznański (M. Szajda i inni). **Stada:** **23.04** – 13 os., Środa Wlkp. (M. Szajda); **27.04** – 20 os., Białośliwie, pow. pilski (S. Niziński); **30.04** – 10 os., stawy Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał); **30.04** – 30 os., Karczyn, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **1.05** – 20 os., Środa Wlkp. (M. Szajda); **1.05** – 20 os., Karczyn (P. Kaczorowski); **16.05** – 10 os., stawy Żukowo (S. Karpicki); **17.05** – 30 os., Kromolice (M. Szajda); **18.05** – 16 os., stawy Żukowo (J. Wyrwał); **18.05** – 20 os., jez. Rybno Małe, Kiszkowo, pow. gnieźnieński (S. Niziński).

Siniak *Columba oenas* (XII-II, cn. 50)

XII-II: **2.01** – 3 os., Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał); **2.01** – ok. 30 os., Wierzonka, pow. poznański (S. Niziński); **22.01** – 26 os., **29.01** – 27 os., Wyrza, pow. nakielski (D. Ostrowski); **30.01** – 16 os., Lulin, pow. obornicki (J. Wyrwał); **30.01** – ok. 30 os., Pruszewiec, pow. poznański (S. Karpicki); **31.01** – 123 os., Zelgniewo, pow. pilski (W. Plata); **4.02** – 2 os., Tworzanki, pow. leszczyński (M. Pyrc, P. Szymański, M. Tobółka); **12.02** – 3 os., Wojnowice, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **12.02** – 9 os., Wyrza (D. Ostrowski); **13.02** – ok. 40 os., Wierzonka (S. Niziński); **16.02** – 18-22 os., Grzybno, pow. śremski (M. Janowski); **17.02** – 1 os., Odolanów, pow. ostrowski (P. Szymański); **19.02** – 38 os., Studzieniec, pow. obornicki (J. Dąbrowski, W. Grabiński, B. Peplińska); **26.02** – 3 os., Gaj Wielki, pow. szamotulski (S. Niziński); **27.02** – 6 os., Świerczyna, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **6.12** – 24 os., Lednogóra, pow. gnieźnieński (S. Kaczorowski); **18.12** – 5 os., Brodnica, pow. śremski (M. Janowski); **20.12** – 1 os., Pierzchno, pow. średzki (B. Nowak); **25.12** – 7 os., Grzybno (M. Janowski); **28.12** – 4 os., Prusinowo, pow. czarnkowsko-trzcianecki (D. Kujała). **Stada:** **2.01** – ok. 50 os., Lulin, pow. obornicki (J. Wyrwał); **10.08** – ok. 90 os., Pińsko, pow. nakielski (M. Radziszewski); **29.08** – ok. 50 os., Rosko/Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **24.09** – ok. 60 os., Bartoszkowo, pow. złotowski (W. Plata); **20.11** – 56 os., Boreczek, pow. śremski (M. Janowski); **2.12** – ok. 100 os., **4.12** – 14 os., Śmiłowo/Brodna, pow. pilski (W. Plata); **4.12** – ok. 60 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał); **11.12** – ok. 75 os., Kobylic, pow. wągrowiecki (W. Plata).

Grzywacz *Columba palumbus* (XI-II, cn. 500)

XI-II: **5.01** – 1 os., Czarnków/Romanowo Dolne, pow. czarnkowsko-trzcianecki (S. Niziński); **24.01** – 1 os., Kowanówko, pow. obornicki (D. Gracz); **10.02** – 2 os., Naclaw/Nielegowo, pow. kościański (Sz. Kaczmarek); **16.02** – 1 os., Park Sołacki, Poznań (P. Szymański); **17.12** – 1 os., Park Sołacki, Poznań (S. Karpicki). **Stada:** **27.03** – ok. 1200 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (A. Dylík); **4.10** – ok. 1100 os., Słupy, pow. nakielski (W. Bagiński, R. Szarafiński); **31.10** – ok. 950 os., Pątnów, pow. koniński (S. Mielczarek).

Kukułka *Cuculus canorus* (IX³-IV²)

24.09 – 1 imm., Sokołowice, pow. wolsztyński (P. Sieracki); **1.10** – 1 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał, R. Kubacki).

Pójdźka *Athene noctua* (W)

29.03 – 1 os., Tarnowa Łąka, pow. leszczyński (J. Stępniewski, A. Łuczak); **14.05** – 1 os. (głos), Raczyce, pow. ostrowski (M. Antczak, P. Szymański, M. Tobółka); **14.06** – 1 os. (głos), Dębsko, pow. grodziski (B. Nowak); **15.06** – 1 os., Patrzyków, pow. koniński (S. Mielczarek).

Uszatka *Asio otus* (cn. 10)

29.01 – 10 os., Środa Wlkp. (M. Szajda).

Uszatka błotna *Asio flammeus* (W)

6.07 - 1 os., Wrząca, pow. czarnkowsko-trzcianecki (M. Maluśkiewicz, F. Solarek).

Jerzyk *Apus apus* (IX²- IV²)

11.09 - 1 os., Leszno (A. Łakomy); **18.09** - 1 os., Poznań-Morasko (S. Karpicki).

Żoła *Merops apiaster* (W)

Łęgi 2011: 2 pary lęgowe, pow. ostrowski (R. Kaczmarek); **19.06** - 3 os., gniazdowanie prawdopodobne, gm. Baranów, pow. kępiński (W. Smardz); **25.06** - 5 os. (budowa nor), gm. Łęka Opatowska, pow. kępiński (W. Smardz).

Krętogłów *Jynx torquilla* (IX-IV¹)

1.09 - 1 os. (głos), Poznań-Morasko (S. Karpicki).

Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* (W)

27.01 - 1 os., Cieśle, pow. obornicki (D. Leligdowicz, M. Nadoliński, T. Nowakowski); **6.02** - 1 os. (głos), zb. Wonieść (B. Nowak, M. Janowski); **27.03** - 1♂, Cieśle, pow. obornicki (D. Leligdowicz); **29.03** i **22.04** - 1 os. (głos), Tarnowa Łąka, pow. leszczyński (J. Stępniewski, A. Łuczak); **31.03** - 1 os. (głos), Wojnowice, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **2.04** - 1♀, oddz. 164a, ur. Łówkowiec, pow. krotoszyński (Z. Kosiński); **3.04** - 1 para przy dziupli w buku, oddz. 178, ur. Łówkowiec (Z. Kosiński); **15.04** - 1 os., oddz. 13, ur. Łękociny, pow. ostrowski (Z. Kosiński); **16.04** - 1♀, **22.04** - 1 os., oddz. 67, ur. Teresiny, pow. krotoszyński (Z. Kosiński); **17.04** - 1♂ (ten sam), oddz. 130, 139, 143 i 145, ur. Teresiny (Z. Kosiński); **15.05** - 1 os. (głos), Goszczyn, pow. ostrowski (M. Antczak, P. Szymański, M. Tobółka); **3.06** i **14.07** - po 1 os. (głos), dol. Wełny, Oborniki (J. Wyrwał); **1.11** - 1 os. (głos), Tarnowa Łąka, pow. leszczyński (K. Żołnierowicz, M. Tobółka).

Skowronek *Alauda arvensis* (XII-I, cn. 300)

Stada: 1.03 - ok. 300 os., Świerczyna, pow. leszczyński (J. Stępniewski).

Górnicek *Eremophila alpestris* (W)

22.01 - 4 os., Antoniny, pow. chodzieski (W. Plata); **8.03** - 11 os., Żukowo, pow. obornicki (M. Antczak, Ł. Jankowiak, P. Szymański); **3.12** - 16 os., Poznań-Pokrzywno (S. Kaczorowski); **3.12** - 1 os., Sokołowice, pow. wolsztyński (P. Sieracki); **17.12** - 1 os., Dzierżążno, pow. mogileński (P. Kaczorowski).

Świergotek polny *Anthus campestris* (VIII³-IV², cn. 5)

VIII³-IV²: 16.09 - 1 os., Osieczna, pow. leszczyński (P. Szymański). **Stada: 17.08** - 15-18 os., **22.08** - 5 os., Osieczna (P. Szymański).

Świergotek łąkowy *Anthus pratensis* (XII-II, cn. 50)

Stada: 12.04 - ok. 70 os., Pianówka, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **12.04** - ok. 60 os., Żbiki, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **8.10** - ok. 60 os., stawy Występ, pow. nakielski (W. Plata).

Świergotek rdzawogardły *Anthus cervinus* (W)

9.04 - 1 os., ujście Kanału Mosińskiego do Warty, Mosina, pow. poznański (B. Nowak); **1.10** - 1 os., Grzybno, pow. śremski (M. Janowski); **1.10** - 2 os., Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał, R. Kubacki); **16.10** - 1 os., Żukowo (J. Wyrwał); **16.10** - 1 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał); **18.10** - 1 os., Giętkowo, pow. koniński (A. Winięcki, S. Mielczarek); **20.12** - 1 os., Białośliwie, pow. pilski (D. Ostrowski).

Bardzo interesujące są skrajne daty z kwietnia i grudnia. W kwietniu stwierdzono tego świergotka również 19.04.1995 - 1 ad., na stawach Lipka, pow. kaliski (T. Pietrzak).

Siwerniak *Anthus spinoletta* (W)

19.01 - 6 os., Trzcieliny, pow. ostrowski (M. Antczak i inni); **23.03** - 2 os., Trzcieliny (P. Szymański, P. Tryjanowski); **5.04** - 1 ad., Janiszewo, pow. gostyński (P. Szymański, J. Ratajczak); **20.11** - 2 os., stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek).

Pliszka żółta *Motacilla flava* (X-III, cn. 50)

Stada: 24.07 - ok. 70 os., Grzybno, pow. śremski (B. Nowak).

Pliszka żółta *Motacilla flava flava* (X-III, cn. 50)

X-III: 30.03 - 1♂, Jez. Witosławskie, pow. leszczyński (P. Sieracki); **30.03** - 1♂, Bielawy Pogorzelskie, pow. gostyński (P. Sieracki); **31.03** - 1♂, Żukowo, pow. obornicki (J. Wyrwał).

Pliszka tundrowa *Motacilla flava thunbergi* (W)

1.05 - 1♂, Szczeglin, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **6.05** - 4♂♂, stawy Żukowo, pow.

obornicki (J. Wyrwał); **8.05** - 3♂♂, stawy Żukowo (J. Wyrwał, J. Dereziński); **7.05** - 1♂, Przemęt-Zaborowo, pow. wolsztyński (P. Szymański); **8.05** - 1♂, Wąsosz, pow. złotowski (A. Konopka); **8.05** - 1♂, stawy Żukowo (S. Karpicki).

Pliszka czarnogłowa *Motacilla flava feldegg* (W)

8.05 - 1♂, Żukowo, pow. obornicki (J. Dereziński, J. Wyrwał).

Wcześniej w Wielkopolsce odnotowana 4 razy w latach 1971, 1981, 1992 i 1996 (Bednorz et al. 2000).

Pliszka siwa *Motacilla alba* (XII-I, cn. 50)

XII-I: 21 i 31.12 - 1 os., Jez. Maltańskie, Poznań (B. Nowak, S. Karpicki).

Jemiołuszka *Bombycilla garrulus* (V-X², cn. 200)

V-X²: 16.10 - 8 os., Borowy Młyn, pow. międzychodzki (P. Wylegała). **Stada: 16.01** - 226 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (P. Wylegała).

Podróżniczek *Luscinia svecica* (IX-III)

28.03 - 1♂, Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **31.03** - 1♂, Jez. Wojnowickie, pow. leszczyński (J. Stępniewski).

Kopciuszek *Phoenicurus ochruros* (XII-II)

20 i 24.01 - 1♂, ul. Mleczowa, Poznań (B. Kostka).

Kłaskawka *Saxicola rubicola* (X²-III²)

16.10 - 1 imm., Poznań-Naramowice (S. Niziński); **26.10** - 1♂, stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (K. Drab, B. Rudzionek).

Kwiczot *Turdus pilaris* (cn. 500)

8.01 - ok. 1000 os., Honoratka, pow. koniński (M. Antczak, P. Szymański).

Śpiewak *Turdus philomelos* (XI-II, cn. 30)

XI-II: 4.01 - 1 os. martwy, Wieruszów (S. Pawlak); **30.01** - 1 os., Strzelce, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **7.11** - 1 os., Rogalin, pow. poznański (S. Niziński). **Stada: 2.04** - ok. 30 os., Wzgórze św. Wojciecha, Poznań (S. Niziński); **7.04** - ok. 50 os., Strzelczyki, pow. chodzieski (S. Niziński).

Drożdżik *Turdus iliacus* (V-VIII, XII-II, cn. 100)

Stada: 2.04 - ok. 150 os., Wzgórze św. Wojciecha, Poznań (S. Niziński).

Paszkot *Turdus viscivorus* (cn. 10)

29.01 - 47 os., Świerczyna, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **9.02** - 14 os., Gryżyna, pow. kościański (S. Niziński); **13.02** - 53 os., Świerczyna (J. Stępniewski); **29.08** - 56 os., Pińsko, pow. nakielski (M. Radziszewski); **3.11** - 23 os., Kujan, pow. złotowski (Ł. Galimski); **28.12** - 10 os., Oborniki, pow. obornicki (S. Niziński).

Brzęczka *Locustella luscinioides* (VIII³-IV¹)

4.04 - 1♂, Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **5.04** - 1♂, Jez. Drzeczowskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **5.04** - 1♂, Jez. Witosławskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **5.04** - 1♂, Jez. Trzebidzkie, pow. leszczyński (P. Sieracki, D. Kotowska); **9.04** - 1♂, stawy Kiszkowo, pow. gnieźnieński (B. Nowak).

Wodniczka *Acrocephalus paludicola* (W)

14.05 - 3♂♂, **18.05** - 2♂♂, dol. Noteci, Trzebicz, pow. strzelecko-drezdenecki (P. Wylegała); **14 i 24.05** - 1♂, dol. Noteci, Heliodorowo, pow. chodzieski (P. Wylegała).

Rokitniczka *Acrocephalus schoenobaes* (IX³-III)

25.09 - 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **3.10** - 1 os., zb. Wonieść (P. Sieracki); **10.10** - 1 os. schwytany, Jez. Łoniewskie (J. Stępniewski).

Łozówka *Acrocephalus palustris* (IX-IV²)

3.10 - 1 imm. schwytany, zb. Wonieść (P. Sieracki).

Trzcinniczek *Acrocephalus scirpaceus* (X-IV¹)

1.10 - 7 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał, R. Kubacki), **2.10** - 2 os., stawy Objezierze (J. Wyrwał); **4.10** - 1 os. schwytany, Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **9.10** - 1 os., zb. Wonieść (P. Sieracki); **16.11** - 1 os., stawy Gosławice, Konin-Gosławice (S. Mielczarek). Obserwacja z listopada jest najpóźniejsza w kraju (Tomiałojć & Stawarczyk 2003), została udokumentowana fotograficznie.

Piegża *Sylvia curruca* (IX³-III)

25.09 - 1 os., Poznań-Morasko (S. Karpicki).

Kapturka *Sylvia atricapilla* (X-III²)

2.10 – 1 ♂, Wzgórze św. Wojciecha, Poznań (S. Niziński); **1.11** – 1 ♂, jez. Zatorze, Konin (S. Mielczarek); **22.11** – 1 ♂ martwy, rozbił się o ekran akustyczny, Poznań-Wilczy Młyn (B. Nowak).

Wójcik *Phylloscopus trochiloides* (W)

24-26.05 – 1 ♂, Gostawice, Konin-Gostawice (S. Mielczarek, A. Winiecki); **12.06** – 1 ♂, Jez. Świerczyńskie Wielkie, pow. leszczyński (J. Stępniewski).

Jest to odpowiednio piąte i szóste stwierdzenie w regionie (Żurawlew & Radziszewski 2013a).

Piecuszek *Phylloscopus trochilus* (X-III)

30.03 – 1 ♂, Jez. Pątnowskie, Konin-Pątnów (S. Mielczarek); **31.03** – 1 ♂, stawy Zgliniec, pow. leszczyński (J. Stępniewski).

Muchołówka szara *Muscicapa striata* (X-IV²)

28.10 – 1 os., Białośliwie, pow. piłski (D. Ostrowski, T. Góra, M. Goszka).

Wcześniej w regionie w październiku notowana też 11.10.1974 w Lesznie (Bednorz et al. 2000).

Remiz *Remiz pendulinus* (XI-III², cn. 25)

XI-III²: 20.03 – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski). **Stada: 12.08** – ok. 50 os., stawy Samostrzel, pow. nakielski (W. Bagiński); **20.09** – ok. 30-40 os., Wojnowice, pow. leszczyński (J. Stępniewski).

Orzechówka *Nucifraga caryocatactes* (W)

15.01 – 1 os., Owczęglowy, pow. obornicki (P. Kurłowicz, M. Nadoliński).

Czarnowron *Corvus corone* (W)

31.03 – 1 os., Lubowo, pow. szamotulski (D. Kujawa); **1.05** – 1 os., stawy Kunowo, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **6.05** – 1 os., Objezierze, pow. obornicki (B. Nowak, J. Wyrwał); **1.09** – 2 os., Osieczna, pow. leszczyński (P. Szymański); **14.08** – 1 os., Kozubów, pow. turecki (S. Mielczarek); **25.09** – 1 os., Lubowo (D. Kujawa); **12.11** – 2 os., Wągrowiec (A. Lange); **26.11** – 1 os., Żelice, pow. wągrowiecki (A. Lange).

***Corvus corone* x *Corvus cornix* (W)**

11.03 i 5.04 – 1 os., Robczysko, pow. leszczyński (P. Szymański).

Wrona siwa *Corvus cornix* (cn. 100)

23.01 – ok. 300 os., Poznań-Malta (S. Niziński); **10.02** – ok. 240 os., Jez. Maltańskie, Poznań, (S. Karpicki); **15.07** – ok. 100 os., Rosko/Gulcz, pow. czarnkowsko-trzecieński (K. Drab); **15.07** – 124 os., Tury, pow. kolski (S. Mielczarek); **27.07** – ok. 110 os., Jez. Maltańskie (S. Karpicki); **11.08** – ok. 120 os., Wijewo, pow. leszczyński (M. Tobółka, K. Żołnierowicz); **25.08** – ok. 170 os., Gołuchów, pow. pleszewski (P. i D. Żurawlew); **18.11** – ok. 100 os., Poznań-Malta (S. Niziński); **20.11** – ok. 120 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (B. Rudzionaek).

Kruk *Corvus corax* (cn. 100)

14.01 – ok. 100 os., Ostrówek, pow. piłski (D. Ostrowski); **25.03** – ok. 120 os., Chmielinko, pow. szamotulski (P. Wylegała); **21.05** – ok. 150 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionaek); **27.05** – ok. 220 os., Bolesławiec, pow. poznański (B. Nowak); **4.06** – 102 os., Bolesławiec, pow. poznański (S. Karpicki); **21.06** – ok. 120 os., Dąbki/Ostrówek (M. Radziszewski); **1.07** – ok. 300 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionaek); **8.07** – ok. 200 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionaek); **9.07** – ok. 120 os., stawy Ostrówek (M. Radziszewski); **1.09** – ok. 100 os., Poznań-Morasko (S. Karpicki); **20.09** – 241 os., Daćbogi, pow. leszczyński (P. Sieracki); **19.10** – ok. 280 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionaek).

Szpak *Sturnus vulgaris* (cn. 5000)

26.07 – ok. 6000 os., Ugoda, pow. bydgoski (A. Dylík); **15.08** – ok. 5000 os., Samsieczno, pow. bydgoski (A. Dylík); **2.10** – ok. 5000 os., Jez. Wieleckie, pow. nakielski (W. Bagiński, A. Dylík); **4.10** – ok. 5500 os., Janów, pow. koniński (S. Mielczarek).

Mazurek *Passer montanus* (cn. 200)

29.01 – ok. 300 os., Bagrowo, pow. średzki (S. Karpicki); **23.11** – ok. 250-300 os., Bługowo, pow. złotowski (A. Konopka); **27.11** – ok. 350 os., Boreczek, pow. śremski (B. Nowak, M. Janowski).

Zięba *Fringilla coelebs* (III-XI cn. 500, XII-II cn. 50)

III-XI: 3.10 – ok. 800 os., Obrą, pow. wolsztyński (S. Niziński); **8.10** – ok. 500 os., Wzgórze św. Wojciecha, Poznań (S. Niziński). **XII-II: 7.01** – ok. 50 os., Kosowo/Wyrza, pow. nakielski (W. Plata).

Jer *Fringilla montifringilla* (V-IX¹, cn. 50)

Stada: **7.01** – ok. 200 os., Kosowo/Wyrza, pow. nakielski (W. Plata); **9.01** – ok. 70 os., Lulin, pow. obornicki (J. Wyrwał); **27.02** – ok. 50 os., Świerczyna, pow. leszczyński (J. Stępniewski).

Kulczyk *Serinus serinus* (X-III¹)

9.10 – 1 os., Pleszew, ul. Prokopowska (P. Żurawlew); **9.10** – 1 os., Pleszew, ul. Mieszka I, (P. Żurawlew).

Szczygieł *Carduelis carduelis* (cn. 100)

16.08 – ok. 150 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudziona); **4.10** – ok. 155 os., Józwin, pow. koniński (S. Mielczarek).

Czyż *Carduelis spinus* (cn. 300)

27.01 – ok. 410 os., Trzebicz, pow. strzelecko-drezdenecki (S. Niziński); **9.02** – ok. 500 os., Wonieść, pow. kościański (S. Niziński).

Rzepołuch *Carduelis flavirostris* (W)

1.01 – ok. 100 os., Osieczna, pow. kościański (J. Stępniewski); **9.01** – 6 os., Stefanowo, pow. gostyński (P. Sieracki); **15.01** – 8 os., Kamienica, pow. wągrowiecki (A. Kiszka); **15.01** – 25 os., Plewiska, pow. poznański (M. Antczak); **22.01** – ok. 50 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (W. Plata); **13.02** – ok. 50 os., Kleszczyna, pow. złotowski (A. Konopka); **16.02** – 7 os., jez. Krzywce, pow. leszczyński (A. Łakomy); **19.02** – 19 os., Olszewka/Chrzastowo, pow. nakielski (W. Plata); **24.02** – 31 os., Sławsk Wielki, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **12.03** – 23 os., Chrzastowo, pow. nakielski (W. Plata); **14.03** – 3 os., Janiszewo, pow. gostyński (J. Ratajczak); **7.04** – 15 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (S. Niziński); **19.10** – 4 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (K. Drab, B. Rudziona); **30.10** – 12 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (W. Bagiński i inni); **31.10** – ok. 20 os., stawy Antoniny (K. Drab, B. Rudziona, W. Plata); **15.11** – ok. 120 os., Karczyn, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **22.11** – 24 os., Dąbrowa Duża, pow. koniński (S. Mielczarek); **26.11** – 25 os., Biskupice Ołoboczne, pow. ostrowski (P. Szymański); **3.12** – ok. 50 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (D. Ostrowski); **4.12** – ok. 50 os., Dolnik, pow. złotowski (A. Konopka); **11.12** – 16 os., Biskupice, pow. koniński (S. Mielczarek); **18.12** – ok. 15 os., Obrona Leśna, pow. żniński (D. Kilon, M. Blank); **20.12** – 18 os., Pierzchno, pow. średzki (B. Nowak).

Czczotka *Carduelis flammea* (V-IX, cn. 50)

V-IX: **2** i **7.05** – 1 ♂ śpiewający, Mosina, pow. poznański (J. Szymkowiak); **Stada:** **22.01** – ok. 160 os., Wyrza, pow. nakielski (D. Ostrowski).

Dotychczas nie notowano w regionie czczotki w maju (Bednorz et al. 2000).

Krzyżodziób świerkowy *Loxia curvirostra* (L, cn. 30)

Stanowiska lęgowe (kat B): **7.04** – 1 para, Nadl. Kaczory, Leśn. Podlasie, oddz. 112, pow. pilski (W. Plata); **15.04** – 1 ♂ śpiewający, Nadl. Kaczory, Leśn. Mościska, oddz. 173b, pow. pilski (W. Plata).

Gil *Pyrhula pyrrhula* (cn. 50)

5.03 – ok. 50-60 os., Żukowo/Górka, pow. obornicki (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski).

Śnieguła *Plectrophenax nivalis* (W)

19.03 – 1 ♂, Drażonek, pow. nakielski (W. Plata); **11.11** – 35 os., Sucharzewo, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **22.11** – 1 os., Dąbrowa Duża, pow. koniński (S. Mielczarek); **29.11** – 1 os., Wito-
wy, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **17.12** – 11 os., Pianowo, pow. kościański (R. Hybsz); **18.12** – 1 os., Obrona Leśna, pow. żniński (D. Kilon, M. Blank); **22.12** – 2 os., Mogilno, pow. mogi-
leński (S. Kaczorowski).

Trznadel *Emberiza citrinella* (cn. 100)

12.02 – ok. 300 os., Krukówko, pow. nakielski (D. Ostrowski); **10.12** – ok. 300 os., Grzybno, pow. śremski (M. Janowski); **18.12** – ok. 180 os., Brodnica, pow. śremski (M. Janowski); **20.12** – ok. 400 os., Boreczek, pow. śremski (B. Nowak).

Gatunki o niepewnym pochodzeniu

Śnieżycza duża *Anser caerulescens* (W)

3.04 – 1 ad. (odm. błękitna), Kiszkowo, pow. gnieźnieński (A. Kiszka, A. Lorećki).

Dwunaste stwierdzenie w Wielkopolsce (Żurawlew & Radziszewski 2012).

Gatunki pochodzące z niewoli

Kiściec srebrzysty *Lophura nycthemera* (W)

22 i 23.11 – 1♀, Osieczna, pow. Ileszczyński (N. Dudziak).

Rozella królewska *Platycercus elegans* (W)

6.10 - 1 os., os. Rusa, Poznań (I. Karpicka).

Do następnych Wielkopolskich Raportów Ornitologicznych prosimy o przesyłanie obserwacji w formacie Microsoft Word, podając każdorazowo i w następującej kolejności: **nazwę gatunku, datę stwierdzenia** (dd-mm-rrrr), **liczbę osobników, ich płeć i wiek lub szatę** (dla kaczek: samiec, samica, samica/juv.; dla szponiastych: ad., samiec ad., samica ad., samica/juv., juv., imm.; dla mew: juv., juv./imm., imm. (1. zima, 2. zima lub 1. rok, 2. rok itd.), subad., ad.; dla biegusów: ad., juv.; dla brodzieńców: ad., juv.; dla dzięciołów: samiec ad., samica ad., juv.; dla wróblowych, u których występuje dymorfizm płciowy: samiec ad., samica ad., samica/juv., juv., a w przypadku stwierdzeń wyłącznie głosowych podać ten fakt wraz z określeniem rodzaju głosu (np. śpiew, głos kontaktowy), **miejsce obserwacji** - nazwę miejscowości lub nazwę rzeki, zbiornika wodnego, kompleksu leśnego wraz z nazwą najbliższej miejscowości, a w przypadku większych miast, oprócz nazwy samego miasta także nazwę właściwej dzielnicy/osiedla, a następnie nazwę rzeki, zbiornika wodnego, parku (szczególnie dużo niejasności jest z terenem szeroko pojętego zb. Wonieść); **nazwę właściwego powiatu** (w przypadku wątpliwości należy wpisać nazwę miejscowości w serwisie mapa.szukacz.pl lub geoportal.gov.pl i tam znaleźć odpowiedni powiat) oraz **imię i nazwisko obserwatora i wszystkich współobserwatorów. Przykład:** Mewa czarnogłowa, 11.11.2010 – 1 imm. (1. zima), Zb. Pakoski, Janikowo, pow. inowrocławski (M. Radziszewski).

Literatura

- Bednorz J., Kupczyk M., Kuźniak S., Winiecki A. 2000. Ptaki Wielkopolski. Monografia faunistyczna. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań.
- Cierplikowski D., Cierplikowska K., Stankowski A. 2013. Mandarynka *Aix galericulata* nowym gatunkiem lęgowym w Wielkopolsce. Ptaki Wielkop. 2: 113-115.
- Komisja Faunistyczna 2004. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2003. Raport nr 20. Not. Orn., 45: 169-194.
- Komisja Faunistyczna 2008. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2007. Raport nr 24. Not. Orn., 49: 81-115.
- Komisja Faunistyczna 2012. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2011. Raport nr 26. Ornis Pol. 53: 105-140.
- Maciorowski G., Mizera T., Ilków M., Statuch T., Kujawa D. 2000. Awifauna Sierakowskiego Parku Krajobrazowego. Wielkop. Prace Ornit. 9: 39-67.
- Mielczarek S., Grzybek J. 2012. Awifauna stawów rybnych Gosławice w Koninie w latach 1988-2011. Ptaki Wielkop. 1: 18-34.
- Szymański P. 2012. Drugie stwierdzenie szlamca długodziobego *Limnodromus scolopaceus* w Polsce. Ornis Pol. 53: 61-63.
- Żurawlew P., Radziszewski M. 2012. Wielkopolski Raport Ornitologiczny nr 1. Podsumowanie roku 2009. Ptaki Wielkop. 1: 177-201.
- Żurawlew P., Radziszewski M. 2013a. Wielkopolski Raport Ornitologiczny nr 2. Podsumowanie roku 2010. Ptaki Wielkop. 2: 127-148.

Przemysław Żurawlew

Kwileń 67a, 63-313 Chocz
grusleon@gmail.com

Michał Radziszewski

ul. Koszalińska 18/128, 85-714 Bydgoszcz
m.radziszewski@gmail.com

SPIS TREŚCI – CONTENTS

- 3 **Awifauna lęgowa pradolinowego odcinka doliny Noteci – stan aktualny oraz zmiany liczebności** – *Breeding avifauna of the ice-marginal section of the Noteć River valley - current state and changes in abundance* – Przemysław Wylegała
- 18 **Ptaki Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Ciemnej”** – *Birds of the “Ciemna River Valley” Protected Landscape Area* – Przemysław Żurawlew
- 32 **Gniazdowanie łabędzia krzykliwego *Cygnus cygnus* w Wielkopolsce** – *Nesting of Whooper Swan *Cygnus cygnus* in Wielkopolska* – Tadeusz Mizera, Przemysław Wylegała, Dariusz Kujawa, Michał Radziszewski
- 40 **Pojawy sępa płowego *Gyps fulvus* w Wielkopolsce w kontekście jego występowania w Polsce i krajach ościennych** – *Sightings of Griffon Vulture *Gyps fulvus* in Wielkopolska in terms of its occurrence in Poland and adjacent countries* – Michał Radziszewski
- 54 **Występowanie płomykówki *Tyto alba* w Wielkopolsce** – *Occurrence of Western Barn Owl *Tyto alba* in Wielkopolska* – Przemysław Żurawlew
- 72 **Liczebność i rozmieszczenie dzięcioła średniego *Dendrocopos medius* w zachodniej części obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Warty** – *Abundance and distribution of Middle Spotted Woodpecker *Dendrocopos medius* in the western part of the Middle Warta River Valley* – Łukasz Walczak, Ziemowit Kosiński
- 83 **Gniazdowanie remiza *Remiz pendulinus* w Poznaniu w latach 2010–2012** – *Nesting of Eurasian Penduline Tit *Remiz pendulinus* in Poznań in 2010-2012* – Klaudia Wawrzyniak
- 93 **Gniazdowanie wąsatki *Panurus biarmicus* na terenie Przemęckiego Parku Krajobrazowego w latach 2004 i 2005** – *Nesting of Bearded Reedling *Panurus biarmicus* in the Przemęt Landscape Park in 2004 and 2005* – Janusz Stępniewski, Andrzej Łakomy
- 101 **Populacja lęgowa gawrona *Corvus frugilegus* w północnej Wielkopolsce – stan aktualny i zmiany liczebności** – *Breeding population of Rook *Corvus frugilegus* in northern Wielkopolska - current state and changes in abundance* – Przemysław Wylegała, Dariusz Kujawa, Andrzej Batycki, Bartosz Krąkowski, Michał Białek

Notatki – Notes

- 111 **Wstępne wyniki obrożowania gęgaw *Anser anser* na Stawach Kiszkowych** – *Preliminary results of neck-banding of Greylag Geese *Anser anser* at the Kiszkowo Fish Ponds* – Bartosz Krąkowski, Adam Loręcki
- 113 **Mandarynka *Aix galericulata* nowym gatunkiem lęgowym w Wielkopolsce** – *Mandarin Duck *Aix galericulata* – a new breeding species for Wielkopolska* – Daniel Cierplikowski, Kinga Cierplikowska, Adam Stankowski